

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

1/2021

Leden

Finanční a ekonomické

INFORMACE

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků, knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Mgr. Eva Machová, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 29. 1. 2021

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>

(intranet)

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/>

sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/

dokumentacni-bulletin (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. Eva Machová,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám lednové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí obvyklý souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématu najdete přehledový článek s názvem „Hospodářská politika v Japonsku po odchodu Šinza Abeho: poučení z japanifikace, abenomiky a vyhlídky do budoucna“, nabízející zevrubné ohlédnutí za osm let trvajícím zápasem Japonska s chronickou hospodářskou stagnací a mizivou inflací. Premiér Šinzó Abe, jehož jméno zastřešovalo celý soubor ekonomických opatření (Abenomika), v roce 2020 odešel kvůli zdravotním problémům do ústraní. Tuto událost nemohl světový tisk ponechat bez povšimnutí a druhá polovina loňského roku nabídla nespočet komentářů a analýz, které hodnotily výsledky a dopady Abenomiky na Japonsko a jeho vyhlídky do budoucna. Stranou nezůstalo ani potenciální využití principů Abenomiky v jiných zemích a také rizika a výzvy, které Abenomiku a její aplikaci v praxi provázejí.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Koncem roku 2020 schválil Evropský parlament víceletý finanční rámec, který mimo jiné znamená pro Českou republiku možnost čerpat cca 182 miliard korun z Fondu obnovy.

<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/12/17/multiannual-financial-framework-for-2021-2027-adopted/>

Evropský parlament dne 17. prosince přijal nová pravidla, která posilují úlohu Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a připravují půdu pro bezproblémovou spolupráci s novým Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO).

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2431

Evropská komise představila 19. 1. 2021 novou strategii na podporu otevřenosti, síly a odolnosti hospodářského a finančního systému EU v nadcházejících letech. Cílem strategie je zajistit Evropě lepší podmínky pro to, aby mohla hrát vedoucí úlohu v globální ekonomické správě, a zároveň chránit EU před nekalými praktikami a zneužíváním.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_108

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 1. - 30. 1. 2021 se tentokrát věnuje tématu:

Potravinová soběstačnost

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

OBSAH

Podrobně k tématu.....	4
Hospodářská politika v Japonsku po odchodu Šinza Abeho: poučení z japanifikace, abenomiky a vyhlídky do budoucna	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	8
Daně.....	9
Ekonomické vědy. Ekonomie	14
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	14
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	19
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	20
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	21
Podnik a podnikání.....	21
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	23
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	24
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	25
Právo.....	26
Účetnictví	29
Veřejná správa.....	29
Veřejné finance. Rozpočet	30
Zdravotnictví	31
Ostatní	31
Přehled nových knih.....	37
Seznam českých periodik pro rok 2021.....	43
Seznam zahraničních periodik pro rok 2021.....	45

Hospodářská politika v Japonsku po odchodu Šinza Abeho: poučení z japanifikace, abenomiky a vyhlídky do budoucna

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

V Japonsku nastala v srpnu 2020 významná změna – po osmi letech odstoupil kvůli zdravotním problémům tamní premiér Šinzó Abe, který se proslavil inovativní hospodářskou politikou zvanou „abnomika“. Japonsku a tamní hospodářské politice jsme se na stránkách našeho bulletinu věnovali naposledy v r. 2018 v článku M. Benda *Pět let od začátku „abnomiky“*¹. S odchodem Abeho vyšla v tisku celá řada komentářů a příspěvků (mj. i série *Lessons from Japan*² v deníku Financial Times), které se věnují specifikům japonského hospodářského vývoje³. Poukazují na skutečnosti, jež mohou představovat poučení pro země, jejichž ekonomiky jsou také ohrožené tzv. japanifikací, tj. chronickou hospodářskou stagnací, stárnutím populace a souvisejícími problémy.

Abnomika po osmi letech – co (ne)vyšlo?

Japonsko dlouhodobě bojuje s nízkým hospodářským růstem i inflací. Situaci i tzv. „tři šípy“ Abeho hospodářské politiky připomínal v listopadu 2019 (tj. ještě před propuknutím pandemie) redakční článek Financial Times *Abenomics provides a lesson for the rich world*³. V minulosti podle autorů koloval vtíp o čtyřech typech ekonomik: rozvinutá, rozvíjející se, Argentina a Japonsko. Jak Argentina, tak Japonsko zápasí s chronickými a téměř neřešitelnými problémy, v případě Japonska se nicméně mnohé změnilo: na jedné straně přispěly reformy Šinza Abeho k hospodářskému růstu, na straně druhé se s „japonskými problémy“ nyní začíná potýkat čím dál více rozvinutých zemí. Abnomika byla založená na třech „šípech“ – uvolněná měnová politika, fiskální expanze a strukturální reformy. První dva šípy byly realizovány bez problémů, ačkoli nikdy nebyl dosažen stanovený inflační cíl, určitým zklamáním se však staly nedostatečně provedené strukturální reformy. Nikdy se nepodařilo dosáhnout deregulace v takové míře, jakou by si přáli investoři; ženy jsou na pracovním trhu (i přes určité pokroky) stále diskriminované a reformy pracovního trhu i zdravotnictví lze obecně označit za zklamání. Ostatní země si z japonského vývoje mohou odnést dvě ponaučení: centrální banky mají k dispozici daleko více nástrojů, než se dříve myslelo; je možné zvyšovat životní úroveň obyvatel a zároveň nezpůsobit nerovnosti ve společnosti i přes stárnoucí populaci a mizivý hospodářský růst.

Další z článků – *Japan's problem is not enough Abenomics*⁴ – pak poukazuje spíše na to, co se nepovedlo: síla abnomiky měla spočívat právě v kombinaci jednotlivých šípů, tj. uvolněné fiskální a měnové politiky a strukturálních reforem. Uvolněná měnová politika měla oslabit japonský jen, fiskální politika nastartovat poptávku a strukturální reformy otevřít příležitosti pro hospodářský růst a investice. Zejména v prvních dvou letech Abeho funkčního období byly výsledky slibné, v roce 2014 však došlo ke zvýšení spotřebních daní, což Japonsko uvrhlo do technické recese. A stejného omylu se vláda dopustila znovu na podzim roku 2019 s totožným výsledkem. Japonsko se sice potýká s obřím zadlužením a zvyšování daní se tedy může zdát opodstatněné, opatření nicméně ještě více přiškrtilo chronicky slabou poptávku. Podle autorů by bývalo bylo vhodnějším krokem zaměřit se na firmy namísto domácností – domácnosti jsou nyní zatíženy zvýšenými náklady kvůli stárnutí společnosti a firmy na druhé straně dosahují rekordních zisků. Problémem Japonska není podle autorů abnomika jako taková, ale její nedostatečná „odvaha“ – Japonsko potřebuje více abnomiky.

¹ BENDA, Marek. Pět let od začátku „abnomiky“. In: *Finanční a ekonomické informace: dokumentační bulletin MF* [online]. 2018, 26(1), 5-8 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Bulletin-knihovny-MF-2018-c-01-2018-01-Financni-a-ekonomicke-informace-12018.pdf>.

² Lessons from Japan. In: *FT.com* [online]. 2020-11-24 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/japanlessons>.

³ Abenomics provides a lesson for the rich world. In: *FT.com* [online]. November 21 2019 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f4326dba-0ba5-11ea-bb52-34c8d9dc6d84>.

⁴ Japan's problem is not enough Abenomics. In: *FT.com* [online]. February 18 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/17607a42-517a-11ea-8841-482eed0038b1>.

Německý tisk si tradičně všímá vysokého zadlužení Japonska, které se v souvislosti s podpůrnými ekonomickými opatřeními nutnými kvůli pandemii nemoci COVID-19 ještě prohloubilo. Martin Kölling v článku *Das Ende der Abenomics*⁵ tvrdí, že problémem abenomiky je to, že z podpůrných opatření nepůjde vystoupit: Japonsko podle autora zanedbalo strukturální reformy a namísto toho vynalézalo nové nástroje měnové politiky, za které si kupovalo státní dluhopisy, z nichž téměř polovina se nyní nachází v trezoru japonské centrální banky. Poslední možností, jak tento „fiskální vabank“ ukončit, je podle Köllinga provedení reform, které by zvýšily mizivou produktivitu a posunuly Japonsko blíže ke splnění klimatických cílů.

I ve svém dalším příspěvku pro deník Handelsblatt *Das Schuldenexperiment*⁶ se Kölling zabývá obřím zadlužením Japonska⁷ a klade si otázku, jak velké zadlužení ještě Japonsko může vůbec zvládnout. Autor považuje kombinaci fiskální a měnové politiky a přímé financování státního dluhu prostřednictvím centrální banky za „smlouvu s ďáblem“. Rating Japonska se postupně zhoršuje a nyní se pohybuje těsně nad ratingem Španělska. Centrální banka se podle Köllinga stala „akcionářem mnoha koncernů“, ceny nemovitostí jsou stejně jako kurzy akcií na vzestupu, ekonomický výkon však roste pomalu. Možným bodem zlomu do budoucna by mohla být změna chování podniků a domácností (ochota investovat a utrácet), která by mohla spustit inflaci. Další změnu by mohla představovat záporná platební bilance a s ní spojená potřeba zadlužit se v zahraničí a následně dluhová krize. Zatím se však zdá, že „dluhová party“ pokračuje – zvýšit spotřební daně se nepodařilo a konsolidace veřejných financí byla odložena.

Hodnocení Abeho funkčního období přinesl i francouzský deník Les Echos. Yann Rousseau v příspěvku *Shinzo Abe: un record de longévité mais pas de souffle réformiste*⁸ konstatuje, že Abe byl příliš „bojácny“ při řešení ekonomických i sociálních problémů, které Japonsko sužují. Autor v článku hodnotí čtyři oblasti: mezinárodní vztahy, strategii v oblasti obrany, sociální a ekonomické reformy a politiku. Abe např. navázal či obnovil vztahy s jinými asijskými zeměmi včetně Číny a byly uzavřeny obchodní dohody s USA a EU. Podařilo se posílit rozpočet obrany, naopak se však nezdařilo upravit článek 9 japonské ústavy, který Japonsku zapovídá mít vlastní armádu⁹, ani uzavřít mírovou smlouvu s Vladimírem Putinem¹⁰. Liberální demokratická strana, které Abe předsedal, se dále dlouhodobě potýká s boji mezi různými frakcemi a bývalý premiér nezvládl přivést do vlády více žen.

Leo Lewis oceňuje ve svém komentáři *Shinzo Abe's biggest win was convincing Japan Inc he would stick around*¹¹ stabilitu, kterou do japonské politiky Šinzó Abe vnesl. Abe se stal zatím nejdéle sloužícím předsedou vlády v japonské historii – před jeho nástupem se premiéři střídali průměrně každých 17 měsíců. Abe dokázal přesvědčit podniky, že vydrží ve funkci a tedy že přetrvají i jeho reformy. Stabilita na pozici předsedy vlády zároveň přispěla ke stabilitě zahraniční politiky. Klíčovou otázkou spojenou s jeho odchodem proto bude, nakolik reformy ustojí Abeho odchod – zda změny, ke kterým došlo (např. i v oblasti zaměstnávání), přetrvají, nebo zda se vše časem vrátí do původních kolejí.

⁵ KÖLLING, Martin. Das Ende der Abenomics. *Handelsblatt*. 2020, Nr. 100 (26. Mai 2020), S. 14. ISSN 0017-7296.

⁶ KÖLLING, Martin. Das Schuldenexperiment. *Handelsblatt*. 2020, Nr. 180 (17. September 2020), S. 14-15. ISSN 0017-7296.

⁷ Dle odhadů ze září 2020 se zadlužení Japonska mělo v loňském roce vyšplhat na 270 % HDP.

⁸ ROUSSEAU, Yann. Shinzo Abe : un record de longévité mais pas de souffle réformiste. *Les Echos* [online]. 28 août 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.lesechos.fr/monde/asie-pacifique/shinzo-abe-un-record-de-longevite-mais-pas-de-souffle-reformiste-1237578>.

⁹ O původním záměru upravit ústavu více viz např. příspěvek Vítězný Abe chce měnit symbol poválečného Japonska: ústavu, která zakazuje armádu. In: *ct24.ceskatelevize.cz* [online]. 23. 10. 2017 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2281996-vitezny-abe-chce-menit-symbol-povalecneho-japonska-ustavu-ktera-zakazuje-armadu>.

¹⁰ Více o tomto tématu viz např. článek ZBAVITELOVÁ, Gita. Rusko a Japonsko jsou na cestě k uzavření míru. Putin je připraven vzdát se sporných ostrovů. In: *irozhlas.cz* [online]. 25. listopadu 2018 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/rusko-japonsko-mirova-smlouva_1811252119_och.

¹¹ LEWIS, Leo. Shinzo Abe's biggest win was convincing Japan Inc he would stick around. In: *FT.com* [online]. August 26 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/535f1d19-a229-4f0d-abe5-9faeaffcf030>.

Také v příspěvku *Shinzo Abe's legacy must not be squandered*¹² je Abeho působení hodnoceno spíše pozitivně – nepodařilo se sice přiblížit inflaci stanovenému cíli a zvyšování spotřebních daní bylo nevhodně načasované, nenastala však dluhová krize a povedlo se zvýšit zaměstnanost a hospodářský růst. Přislíbené reformy pracovního trhu, jako např. zlepšení pracovního prostředí pro ženy, nebyly realizovány v původní míře, podle redakce Financial Times se však v konzervativním Japonsku každý krok počítá. Podobně lze hodnotit i přístup Japonska k migraci – ve srovnání s jinými rozvinutými zeměmi je země vůči migrantům a uprchlíkům nevstřícná, Abe však alespoň umožnil příchod hostujících (dočasných) zahraničních pracovníků. Úspěchem jsou také již zmíněné obchodní dohody. Na rozdíl od Yanna Rousseaua z Les Echos hodnotí redakce Financial Times Abeho působení jako „odvážné“. Rizikem do budoucna je pro Japonsko politická nestabilita.

Poučení z japanifikace a abenomiky

Téma poučení se z japonského hospodářského vývoje se prolínalo částečně již výše zmíněnými články, podrobněji se však tématu věnoval článek *Six Abenomics lessons for a world struggling with 'Japanification'*¹³. Robin Harding si ve svém komentáři nejprve klade otázku, zda lze říci, že abenomika uspěla – podle něj je odpověď na takovou otázku záporná, jelikož Japonsko nesplnilo ústřední cíl, tj. zvýšit míru inflace na 2 %. To však podle autora nutně neznamená, že byla japonská strategie špatná. Pro svět, který má tendenci směřovat k „japanifikaci“, nabízí několik poučení. První z nich se týká měnové politiky – měnová politika funguje. Masivní nákupy aktiv byly zpočátku velmi účinné, klesla výnosnost dluhopisů, kurz japonského jenu se vůči dolaru prudce snížil, což pomohlo průmyslu a půjčky i zaměstnanost se pohybovaly na rekordní úrovni. Druhým poučením je však skutečnost, že slabá ekonomika nemůže ustát zvyšování daní – nelze slibovat ekonomický stimul a místo něj provést restrikcí. Třetí poučení zní „důvěra nade vše“ – poté, co se nepodařilo dosáhnout slíbené míry inflace a zároveň byly zvýšeny daně, důvěra v opatření klesla a další uvolňování měnové politiky již nedosáhlo stejného výsledku. Dále je nutné mít na paměti, že nelze počítat pouze s nástroji, jejichž podmínkou je změna očekávání veřejnosti. Hospodářský stimul dále nemusí vyvolat problém s vysokým zadlužením. V neposlední řadě lze na Japonsku pozorovat limity růstové strategie. Japonsku se nepodařilo provést strukturální reformu v míře, jaká byla původně zamýšlena, a to zejména kvůli tomu, že hospodářský růst nejvíce závisí na obyvatelstvu a jeho vzdělání, akumulaci kapitálu a nových technologiích. Pro Japonsko potýkající se s populačním poklesem by v tomto směru byla řešením masová imigrace, té se však země brání. Pro Japonsko nyní změna premiéra a zkušenosti s abenomikou znamenají ještě větší výzvu: když abenomika selhala, veřejnost již nemusí uvěřit ani další podobné strategii. Dle autora se tak jako jedna z alternativ, jak zvýšit inflaci, nabízí tzv. „helicopter money“.

Podle Billa Emmotta, který na komentář reagoval příspěvkem *Letter: Japan needs more labour market intervention*¹⁴, však dvě zásadní poučení chybějí: pokud si stanovíte špatný cíl, očekávejte špatné výsledky; pokud příjmy domácností stagnují, ačkoli nezaměstnanost klesá téměř na nulu, je někde něco špatně. Podle autora si Japonsko nemělo stanovovat 2% cíl inflace, ale spíše vyřešit příčinu, tj. chronicky slabou poptávku způsobenou různými faktory, mj. velmi nízkými platy. Velmi důležité proto je doplnit uvolněnou měnovou politikou reformami na trhu práce tak, aby se domácnostem zvýšily příjmy.

Tématu se dále věnovala již zmíněná série Financial Times *Lessons from Japan*¹⁵, ve které deník analyzoval v šesti článcích několik specifík Japonska, jeho ekonomiky a kultury, a to konkrétně mj. nulové úrokové sazby, demografickou situaci, vývoj na finančních trzích či nezdařené investiční projekty. Dle příspěvku *Coping with low rates and inflation after the pandemic*¹⁶ nelze identifikovat

¹² Shinzo Abe's legacy must not be squandered. In: *FT.com* [online]. August 30 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a3767107-1c5a-4d61-96ca-5cf48eb8126c>.

¹³ HARDING, Robin. Six Abenomics lessons for a world struggling with 'Japanification'. In: *FT.com* [online]. September 1 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/9f4b1656-95a2-41e0-9c86-70f5b063796d>.

¹⁴ EMMOTT, Bill. Letter: Japan needs more labour market intervention. In: *FT.com* [online]. September 3 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/12266302-5214-4c78-9015-49259cc1ed25>.

¹⁵ Lessons from Japan, viz ref. č. 2.

¹⁶ HARDING, Robin a GILES, Chris. Lessons from Japan: coping with low rates and inflation after the pandemic. In: *FT.com* [online]. November 22 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/da9086f7-bfa5-4d1c-83d0-bea5fe41945d>.

jediný proces, který by bylo možné označit za „japanifikaci“. Podle Robina Hardinga a Chrise Gilese si Japonsko prošlo třemi odlišnými, avšak navzájem souvisejícími fázemi hospodářského vývoje: bankovní krizí v 90. letech, stagnací po roce 2000 a snahou zvrátit nepříznivou demografickou situaci po roce 2010. Nepříznivý vývoj odstartovala právě bankovní krize, po které nastala stagnace, japonská centrální banka však již nemohla nijak zasáhnout a musela proto přijít s novými experimentálními nástroji, tj. s kvantitativním uvolňováním a nulovými sazbami. Neždařilo se zvrátit „sebenaplňující se proroctví“ veřejnosti, která již neočekávala, že by mzdy nebo ceny mohly vzrůst. Zásadním poznatkem pro jiné centrální banky by proto mělo být nenechat situaci dojít tak daleko, tj. do fáze, kdy očekávání veřejnosti již nelze změnit. Spojené státy a Velká Británie se podle autorů této „pasti“ zatím vyhýbají, blíže japonskému scénáři je ovšem Evropská centrální banka.

Zmínění autoři se spolu s Benem Hallem zabývali v dalším článku *Hoped-for boom in public investment risks paving road to nowhere*¹⁷ zkušenostmi Japonska s investicemi do infrastruktury. V 90. letech a na přelomu tisíciletí realizovalo Japonsko rozsáhlý investiční program s cílem povzbudit hospodářský růst, úspěchy programu však byly smíšené, a to mj. kvůli nestabilnímu financování a výběru neproduktivních projektů, kdy mezitím vznikala dluhová krize a jak produktivita, tak demografická situace se zhoršovaly. Výdaje sice ekonomice pomohly, povzbudit soukromé investice se ale nepodařilo a došlo k prohloubení rozpočtového deficitu. Část postavené infrastruktury se nevyužívala a množily se stížnosti na dálnice a mosty „odnikud nikam“. Podle autorů měla část peněz, která směřovala do stavebnictví, spíše směřovat do vzdělávání či rodinné politiky, což by pomohlo zlepšit produktivitu a zmírnit nepříznivou demografickou situaci. Na příkladu Japonska je proto vidět, že samotná infrastruktura nezajistí hospodářský růst. Dle ekonomky Alicie Garcíi Herrero citované v článku existuje riziko, že stejně neslavně mohou nyní dopadnout investice plánované v důsledku pandemie v Evropě a USA. Herrero se domnívá, že není třeba více stavět, neboť pandemie není válka, během které by docházelo k ničení infrastruktury, podobné projekty se ovšem snadněji prezentují veřejnosti.

Další články, *Japan's lesson on ageing gracefully*¹⁸ a *Japanese youth search for stability in a world without growth*¹⁹, jsou zajímavé také z pohledu japonské kultury. Generace nastupující nyní na trh práce například není ochotná riskovat. Stagnace a zamrzlé mzdy se staly normou, mladí lidé si neberou půjčky ani hypotéky, a vlastně ani neznají hospodářský růst či kladné úrokové sazby. Mladá generace se dále obává vysokého japonského zadlužení i neudržitelnosti důchodového systému. Nechtít riskovat se projevuje mj. v neochotě měnit pracovní místa. Oproti starším generacím jsou Japonci více vystaveni nerovnostem na trhu práce, mj. vzestupu neregulovaného pracovního trhu. Na příkladu Japonska je však také možné vidět, že populační pokles může být v podmínkách hospodářské stagnace provázen i rostoucí životní úrovní. Ve srovnání s většinou zemí Evropy a USA se zároveň pohybují na nízké úrovni i nerovnosti a nezaměstnanost.

Suganomika aneb co dál

Na co by se mělo Japonsko připravit do budoucna? Novým premiérem se stal v září 2020 Jošihide Suga, který má v úmyslu pokračovat v „nastaveném kurzu“, tj. provádět další měnové i fiskální stimuly. Jak uvádí příspěvek *'Suganomics' from A to Z: policies of Japan's PM frontrunner*²⁰, nový (v době vydání článků ještě předpokládaný) premiér však osobně inklinuje spíše k restriktivní fiskální politice. Mezi svými poradci má dále experty, kteří se zabývají problematikou zvyšování produktivity. Bezprostřední prioritou bude stimulace ekonomiky do doby, než pomine pandemie, lze však očekávat, že do budoucna bude premiér usilovat o deregulaci a reformy na pracovním trhu a v oblasti sociálního zabezpečení.

¹⁷ HARDING, Robin, GILES, Chris a HALL, Ben. Hoped-for boom in public investment risks paving road to nowhere. In: *FT.com* [online]. November 25 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f0f3af3e-fa86-47e5-8286-4b0b099f750b>.

¹⁸ Japan's lesson on ageing gracefully. In: *FT.com* [online]. November 29 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/1f7107b1-04e0-44d4-98bf-ff1616073607>.

¹⁹ LEWIS, Leo. Japanese youth search for stability in a world without growth. In: *FT.com* [online]. November 27 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e5b9e75a-a8b8-4899-a0e4-4aea19d97ff6>.

²⁰ SHIGETA, Shunsuke. 'Suganomics' from A to Z: policies of Japan's PM frontrunner. In: *FT.com* [online]. September 7 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/4741f081-cc97-4a46-bdcf-50cldb6336808>.

Dle článku Martina Köllinga *Kabinettschef Yoshihide Suga wird Japans neuer Regierungschef*²¹ slíbil nový premiér do budoucna pokračovat v dosud nastavené hospodářské politice, i přesto se však objevují obavy z nestability. Suga musí vytáhnout Japonsko z nejhlubší krize v poválečné historii a nalézt novou rovnováhu v zahraniční politice (vztahy s USA a Čínou), což bude pro zemi výzvou vzhledem ke stále větším obavám z Číny jako vojenské hrozby. Zároveň nelze pominout ani riziko politické nestability a možných nových mocenských bojů uvnitř Liberální demokratické strany. Suga však může v tomto směru počítat s podporou Šinza Abeho.

Podobně vyznívá i článek *Japan after Abe: Suga aims to consolidate power*²². Suga je podporovatelem strukturálních reforem, vyšších daní a volného trhu. Během své kampaně Suga naznačoval, že bude usilovat o reformy v oblasti bankovníctví a o vytvoření vládní agentury pro digitální politiku²³. V oblasti zahraniční politiky zaujme Suga pravděpodobně přísnější postoj ve sporu s Jižní Koreou o kompenzacích za nucenou práci během 2. sv. války a bude se muset vypořádat i s citlivou otázkou nákupu výzbroje pro případ raketového útoku Severní Koreje.

Na počátku roku 2021 se zatím zdá, že Jošihide Suga skutečně v dosavadních opatřeních pokračuje – v prosinci byl představen další (v pořadí již třetí) fiskální balíček na pomoc ekonomice zasažené pandemií. Na rozdíl od předchozích balíčků, které spočívaly v přímé podpoře podniků a domácností, je nový balíček převážně investiční. Dvě třetiny finanční pomoci směřují do projektů na podporu odolnosti vůči přírodním katastrofám.²⁴

Zda se Sugovi podaří obstát, napoví pravděpodobně letošní rok a podzimní volby²⁵. Japonské poznatky jsou však z mnoha důvodů užitečné nejen pro Evropskou unii (či eurozónu), ale i pro Českou republiku. Nejnověji se např. v tisku objevují argumenty, proč by Evropská centrální banka měla jít příkladem Japonska a implementovat další netradiční nástroje měnové politiky, kontrolu výnosové křivky a určování dlouhodobých úrokových sazeb²⁶. Pro Českou republiku a další země mohou být poučné zkušenosti Japonska s investicemi do infrastruktury. Jak upozornil nedávno magazín *The Economist*, pro mnoho zemí (mj. Spojené státy, např. ale i Německo) je v praxi velmi obtížné vybrat vhodné projekty, do kterých investovat²⁷.

²¹ KÖLLING, Martin. Kabinettschef Yoshihide Suga wird Japans neuer Regierungschef. In: *Handelsblatt.com* [online]. 14.09.2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: https://archiv.handelsblatt.com/document/HBON_HB%2026184592.

²² HARDING, Robin. Japan after Abe: Suga aims to consolidate power. In: *FT.com* [online]. September 15 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/692fef7a-41c4-4599-bc6a-9678e04e3a57>.

²³ Japonsko je i přes svou vyspělost překvapivě velmi pozadu v oblasti e-governmentu. Více o tomto tématu viz článek Online onslaught: digital government. *The Economist*. 2021, 438(9226), 9. ISSN 0013-0613.

²⁴ HARDING, Robin. Suga launches \$294bn stimulus to boost Japan's coronavirus recovery. In: *FT.com* [online]. December 8 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/2c927471-849c-4635-8844-31b12b91b613>.

²⁵ 2021 Japanese general election. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 5 January 2020, last modified on 12 January 2021 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/2021_Japanese_general_election.

²⁶ SANDBU, Martin. Why the ECB should go Japanese. In: *FT.com* [online]. January 17 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/03e57b5f-e507-4e7c-a802-7545c8f557fb>.

²⁷ Infrastruggles: investing in infrastructure. *The Economist*. 2021, 438(9226), 8. ISSN 0013-0613.

Daně

Tetiana Polonska

A comparative analysis of certain aspects of the application of hallmark C1

Srovnávací analýza určitých stránek užití charakteristických znaků C1

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 10, p. 431-442

Podle evropské směrnice č. 2018/822/EU, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat, jsou zprostředkovatelé a příslušní plátcí daně povinni nahlašovat příslušné daňové správy přeshraniční uspořádání splňující alespoň jeden z charakteristických znaků (tzn. hallmark) vyjmenovaných v příloze IV uvedené směrnice. Autorka analyzuje návody a vysvětlení, jenž byly dosud vydány v některých členských státech (Belgie, Francie, Nizozemsko, Velká Británie) a porovnává zvolené přístupy u těchto charakteristických znaků, se zaměřením na znak C1 (uspořádání, která zahrnují odpočitatelné přeshraniční platby provedené mezi dvěma nebo více přidruženými podniky). Podrobně definuje vybranou terminologii a objasňuje jednotlivá pojetí znaků C1(a) až C1(d). - Poznámky.

Lenka Farkačová

Daňová konkurenceschopnost podniků cestovního ruchu zemí V4

Scientia et Societas, Sv. 16, (2020) č. 3, s. 57-69

Autorka posuzuje daňovou konkurenceschopnost z pohledu DPH a vytváří žebříček zemí Visegradské čtyřky podle výše daňové zátěže přímo uvalené na spotřebu v oblasti turismu. Určuje tak relativní daňovou konkurenceschopnost ČR, SR, Polska a Maďarska jako turistických destinací pro r. 2019. Celková úroveň přímého zdanění spotřeby turistů je počítána jako vážený průměr sazeb DPH za každou zemi. Výsledky ukazují, že podniky v Polsku a v ČR jsou daňově/cenově více konkurenceschopné a oproti podnikům v cestovním ruchu v Maďarsku a SR mají významnou konkurenční výhodu. Nástroje fiskální politiky tak nabízejí výbornou výchozí situaci pro tyto podniky. - Poznámky.

Schmalenbach-Gesellschaft "Transfer Pricing" Working Group

Data and information as taxable assets

Data a informace jako zdanitelný majetek

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 11, p. 489-498

Příspěvek se zaměřuje na souvislosti mezi digitalizací a daňovým režimem dat. Nejprve rozebírá význam dat v rámci nárůstu digitálních obchodních modelů a vymezuje, do jaké míry mohou data sloužit jako referenční bod pro zdanění. V té souvislosti se věnuje problému jejich ocenění a dále zkoumá, jak může být efektivní zdanění digitálních společností orientovaných na data zajištěno v rámci principu tržního odstupu (arm's length principle). Problematiku dokreslují tři případové studie typické pro jednotlivé typy převodu dat v rámci digitálních obchodních modelů. - Poznámky.

Václav Benda

DPH u nájmu nemovitých věcí a změny od 1.1.2021

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 15, s. 7-12

Nájem nemovité věci je pro účely daně z přidané hodnoty chápán jako poskytnutí služby, na kterou se vztahuje osvobození od daně bez nároku na odpočet daně. Za splnění stanovených podmínek však může být nájem nemovité věci zdaňován, a chápán tedy jako zdanitelné plnění. Novelou zákona o DPH, která je součástí zákona č. 80/2019 Sb. a nabyde účinnosti 1. ledna 2021, se změnila podmínka, za níž je možno nájem nemovité věci zdaňovat. Autor na praktických příkladech vysvětluje dopady novelizace § 56a odst. 3 zákona o DPH, kdy zdaňování nebude možné u nájmu vymezených staveb určených pro trvalé bydlení. To bude mít dopad na uplatňování nároku na odpočet daně ve vztahu k nemovitým věcem, jejichž nájmu se bude týkat přechod z režimu zdanění na režim osvobození od daně.

Marialuisa De Vita

Flat tax for "new residents" : a comparison between the Italian and Portuguese regimes

Paušální daň pro "nové rezidenty" : porovnání italského a portugalského systému

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 10, p. 460-467

V nedávné době zavedla Itálie několik daňových režimů, které mají podpořit přesuny daňových rezidencí jednotlivců do této země. Článek přibližuje režim umožňující zvolit si paušální náhradní daň (substitute tax) namísto zdanění progresivní daňovou sazbou všech příjmů ze zahraničí, zaměřený na přemístění daňové rezidence vysokopříjmových osob ze zahraničí nebo zahraničních důchodců. Tento příznivý daňový režim vykazuje společné prvky s portugalským režimem pro "neobvyklé rezidenty", který autorka následně představuje (je primárně zacílen na specifické příjmy z domácích zdrojů). Zjišťuje, zda by portugalský režim mohl být zaveden jako vhodný nástroj také pro nové italské daňové rezidenty. - Poznámka.

Petr Taranda

Insolvenční zákon versus daňový řád : polojasno

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 12, s. 32-37

Příspěvek přibližuje závěry formulované v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 9 Afs 4/2018-65 z 15.10.2020, které vysvětlují a vykládají některé problematické okruhy vznikající v souvislosti s aplikací zákona o úpadku a způsobech jeho řešení v rámci daňového řízení, je-li vedeno dle daňového řádu. Jádrem sporu bylo, jakou povahu pro účely vypořádání přeplatku DPH, jehož dosáhl dlužník v insolvenčním řízení po prohlášení úpadku, má penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně. Toto penále bylo předepsáno po prohlášení úpadku v souvislosti s odvodem, jenž byl vyměřen po prohlášení úpadku a týká se porušení povinnosti vrátit finanční prostředky (část dotace) státu. Autor formuluje otázky, které vyvstávají i po vydání tohoto rozsudku, a zaměřuje se zejména na platnost zákazu započtení v průběhu reorganizace. - Poznámky.

Martin Děrgel

Koordinační výbor k osvobození příjmů občanů z převodu podílů v s. r. o.

Účetnictví, Sv. 2020, č. 12, s. 30-38

Autor se v článku zabývá osvobozením příjmů občanů z převodu podílů v s. r. o. v návaznosti na jednání koordinačních výborů (odborných diskuzí otevřených daňovými poradci, do nichž je zapojena i finanční správa). Na půdě koordinačních výborů byla řešena mj. tato témata: osvobození příjmů z prodeje samostatného versus zvýšeného podílu v s. r. o., určení poměru osvobozených versus zdanitelných příjmů a výdajů při prodeji podílu (autor uvádí tři možná řešení: uplatnění účetní oceňovací metody FIFO, uplatnění účetní oceňovací metody váženého aritmetického průměru, rozdělení příjmů podle poměru nabývacích cen dílčích podílů).

Ottavia Orlandoni and Giuseppe Moramarco

Law implementing the EU Tax Dispute Resolution Directive (2017/1852)

Prováděcí zákon k evropské směrnici o mechanismech řešení daňových sporů (2017/1852)

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 11, p. 499-506

Článek se věnuje transpozici evropské směrnice o mechanismech řešení daňových sporů v Evropské unii (č. 2017/1852/EU, DRM) do italského práva. Nový mechanismus řešení sporů obsažený ve směrnici je zaveden legislativním výnosem č. 49/2020. Mechanismus odpovídá také snaze o zlepšení rozhodování mezinárodních daňových sporů v akci 14 BEPS. Itálie tím garantuje daňovým poplatníkům přístup k závazné arbitráži u přeshraničních sporů, který přispívá k odstranění dvojitého zdanění v EU. Autoři se rovněž věnují některým výkladovým problémům spojeným s rozsahem aplikace směrnice a možnostem využití postupu v trestním řízení. - Poznámky.

Lucie Kořínková

Možnosti uplatnění daňové ztráty po novele zákona účinné od 1.7.2020

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 15, s. 3-6

Autorka představuje rozšíření možnosti uplatnění daňové ztráty jako položky odčitatelné od základu daně nově také na dvě zdaňovací období bezprostředně předcházející zdaňovacímu období, ve kterém daňová ztráta vznikla. Tuto změnu přináší novela zákona o daních z příjmů č. 299/2020 Sb., přijatá

jako opatření v reakci na současnou situaci spojenou s epidemií koronaviru a jejími negativními hospodářskými dopady. Článek na názorných příkladech ukazuje, jak takové uplatnění očekávané daňové ztráty funguje i za předcházející období. -- Viz také Daně a právo v praxi č. 12/2020, s. 19-20 a Účetnictví v praxi č. 12/2020, s. 10-15.

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 22, příl. Legislativa s. ii-iii

Informace k legislativnímu projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony (sněmovní tisk č. 910). Vládní návrh v podobě předložené Poslanecké sněmovně je souborem 30 změn zákonů. V průběhu jeho legislativního projednávání byla podána řada pozměňovacích návrhů, mezi něž patří i návrh zrušení konceptu superhrubé mzdy, zavedení klouzavé progresivní sazby daně z příjmů ze závislé činnosti, znovuzavedení samostatného základu daně pro vybrané příjmy fyzických osob plynoucí ze zdrojů v zahraničí aj. Článek reflektuje stav projednávání před třetím čtením v PS. Navržený zákon, označovaný za daňový balíček, byl v prosinci 2020 schválen a vyhlášen pod č. 609/2020 Sb.

Michal Jelínek

Nová pravidla daňových odpočtů úroků z hypoték

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 10, s. 36-37

Zrušení daně z nabytí nemovitých věcí s sebou přineslo kromě daňové úspory dosažené předmětným opatřením rovněž další významné změny v realitní oblasti. Článek přináší kompletní přehled nejvýznamnějších změn vyplývajících ze zákona č. 386/2020 Sb. ve zkoumané oblasti. Věnuje se zejména novým pravidlům daňových odpočtů z hypoték a prodloužení časového testu vztahujícímu se k osvobozenému prodeji nemovitostí, které neslouží k vlastnímu bydlení, na 10 let. U nově uzavíraných smluv bude od 1.1.2021 nezdanitelná část základu daně snížena o částku max. 150 tisíc Kč ročně, odečet je vázán na podmínku financování bytových potřeb poplatníka nebo jeho blízkých osob. Autor se podrobněji věnuje také definování bytové potřeby. -- K novým pravidlům odpočtu úroků viz HN č. 2/2021 (5.1.2021), s. 4.

Zdeněk Kuneš

Novela zákona o DPH – daňový balíček. (2.)

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 22, (2021) č. 2, s. 26-29

Článek představuje oblasti věcných změn, které řeší novela zákona o DPH č. 343/2020 Sb. s účinností od 1.9.2020. V této části se autor zaměřuje na uskutečnění plnění a povinnost přiznat plnění při dodání zboží do jiného členského státu osvobozeném od daně, změny u osvobození při dodání zboží do jiného členského státu, nutnost daňového identifikačního čísla a na novou definici vývozu zboží pro účely zákona o DPH. Podrobně také přibližuje zvláštní režim pro cestovní službu a jeho novou úpravu účinnou od 1.1.2022.

Martin Drtina

Pokuta za daňové přiznání zasláné v příloze e-mailu neplatí

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 11, s. 16-17

Informace o rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve sporu o výklad ustanovení § 71 odst. 1 a 3 daňového řádu týkající se pokuty za zaslání daňového přiznání u daně z nabytí nemovitých věcí finanční správě emailem s uznávaným elektronickým podpisem a ve lhůtě pěti dnů nepotvrzeným jinou kvalifikovanou formou. NSS konstatoval, že veřejnoprávní původce má povinnost vybavit podatelnu zařízením umožňujícím příjem datových zpráv doručovaných na elektronické adresy podatelny a že k omezení okruhu podání, které je možné učinit emailovou zprávou, nemá správce daně zákonnou oporu. Není tedy možné uložit pokutu za opožděné tvrzení daně.

Jiří Pšenčík

Praktické momenty v případě zálohování nesporné části nadměrného odpočtu

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 12, s. 21-25

Zálohováním nadměrných odpočtů je zaváděn fiskální model, který má v první řadě prospívat finančním zájmům daňových subjektů a umožnit jim co nejdříve nakládat s finančními prostředky, které by jim s vysokou mírou pravděpodobnosti byly v budoucnu správcem daně vyplaceny.

Judikatorně bylo dovozeno, že daňový subjekt má nárok na vrácení části nadměrného odpočtu, která není nikterak sporná. Článek představuje novou právní úpravu způsobu výplaty nesporné části nadměrného odpočtu kodifikovanou novelou daňového řádu č. 283/2020 Sb. účinnou od 1.1.2021. Autor se zaměřuje zejména na časový okamžik předepsání zálohy na nadměrný odpočet, částky této zálohy a sdělení zálohovatelné části nadměrného odpočtu, čímž přibližuje a zpřehledňuje postupy správce daně a momenty zásadní pro jeho rozhodování. - Poznámky.

Karel Šimek ; rozhovor vedla Adéla Nekvasilová

Pravidla správy daní se zjednoduší

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 11, s. 6-11

Obsáhlý rozhovor s ředitelem odboru daňové legislativy Ministerstva financí ČR Karlem Šimkem. Přibližuje v něm zejména novelu daňového řádu č. 283/2020 Sb. podporující elektronizaci a digitalizaci systému správy daní, nové funkce v souvislosti s projektem MOJE daně a zjednodušení a zefektivnění daňových kontrol. Dále vysvětluje jednotlivé fáze daňové kontroly, problematiku nadměrného odpočtu a jeho zálohy, snížení úroku z prodlení a jeho sankčního charakteru i daňového penále. Vyjadřuje se také k otázce zajišťovacích příkazů a k daňovému nástroji ve formě plošného prominutí daní.

Richard Pomahač

Soudní dvůr EU: Správní spolupráce v oblasti daní

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 23-24, s. 857-858

Autor představuje rozsudek Soudního dvora EU z 6.10.2020 ve spojených věcech C-245/19 a C-246/19 *État Luxembourgeois v. F.C.* týkající se čl. 7, 8, 47 a 52 Listiny základních práv EU a evropské směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (2011/16/EU). Uvádí, že Listina EU nebrání členským státům vyloučit možnost, aby bylo rozhodnutí na základě žádosti o výměnu informací v rámci spolupráce v oblasti daní napadeno dotčeným daňovým poplatníkem a třetími osobami, kterých se předmětné informace týkají. Ze žádného ustanovení směrnice o správní spolupráci v oblasti daní nevyplývá, že by měl unijní normotvůrce v úmyslu omezit výkon práva na účinnou právní ochranu.

Petr Kupčík

Specifika daňové kontroly daně z přidané hodnoty. 4. část

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 28, (2020) č. 4, s. 2-6

Článek se věnuje podvodu na DPH a jeho prokazování v rámci daňové kontroly. Autor vysvětluje, jak je možné určitému subjektu odeprít nárok na odpočet daně, i když subjekt splnil hmotněprávní a formální podmínky podle § 72 a § 73 zákona o dani z přidané hodnoty. Je-li nárok na odpočet daně uplatněn v rozporu se smyslem a účelem směrnice o společném systému daně z přidané hodnoty, pak vůbec nevzniká. Věnuje se prokazování existence podvodu na DPH, zkoumání subjektivní stránky účasti konkrétního daňového subjektu na podvodu prostřednictvím vědomostního testu, doložení přijatých opatření k vyhnutí se účasti na podvodném jednání i související judikatuře. Krátce také shrnuje problematiku ukončení daňové kontroly. - Poznámky.

Anna Theresa Bührle, Leonie Fischer, Christoph Spengel

Steuerpolitische Optionen in der Corona-Krise : qualitative und quantitative Analyse bereits ergriffener und potenzieller weiterer Maßnahmen

Možnosti daňové politiky v koronavirové krizi : kvalitativní a kvantitativní analýza již přijatých a potenciálních dalších opatření

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 47, S. 2484-2490

Autoři analyzují možnosti daňových opatření v časech koronavirové pandemie. V úvodu shrnují pandemický vývoj v německém prostředí, zejména s ohledem na ekonomické dopady. Následně přicházejí s kvantitativní a kvalitativní analýzou vybraných daňových opatření zavedených německou spolkovou vládou. Z výsledků jejich šetření vyplývá, že v závislosti na míře poklesu tržeb v r. 2020, došlo ke snížení efektivního daňového zatížení o 0,12 % až 3,47 %, přičemž nejméně profitovaly malé společnosti. Závěrem autoři hodnotí úspěch vládních kroků: podle jejich názoru jsou dosavadní podpůrná opatření týkající se daně z příjmu s ohledem na rozsah krize nedostatečná a málo inovativní. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Ludmila Dvořáčková

Uplatnění odpočtu na podporu výzkumu a vývoje

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 28, (2020) č. 4, s. 12-21

Odpočet na podporu výzkumu a vývoje je nepřímou formou podpory VaV prostřednictvím položky odčitatelné od základu daně poplatníka (právnícké i fyzické osoby). Podpora cíleně směřuje pouze na činnosti výzkumu a vývoje a znamená vyšší nároky na prokazování zákonem stanovených podmínek. Autorka ukazuje chyby, kterým je nutno se vyvarovat při uplatňování nákladů do odpočtu. Zaměřuje se na problematiku zakázkové výroby a pokynu MF-17, na pojem "ocenitelný prvek novosti", znalecké posudky i na aktuální judikaturu v této oblasti. Uvádí, že poplatníky nejvíce podceňovaná oblast je vedení následné evidence, která souvisí se způsobem kontroly a hodnocení postupů řešení projektu a s hodnocením dosažených výsledků. To je nejdůležitější evidence k prokázání toho, že poplatník skutečně realizuje výzkum a vývoj.

Jaroslava Hanková

Vyšší úrok nutí správce daně více přemýšlet

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 11, s. 12-13

Po stručném kladném hodnocení aktuální činnosti Finanční správy ČR se autorka zaměřuje na přístup správce daně k problematice zadržování nadměrného odpočtu DPH. Ten je ovlivněn především nedávnými rozhodnutími Nejvyššího správního soudu, na základě kterých je správce daně nucen hradit úrok ze zadrženého nadměrného odpočtu nikoliv ve výši zákonem předpokládaného jednoho procenta nad repo sazbu ČNB, ale 14 % nad tuto sazbu. Novela daňového řádu (s účinností od 1.1.2021) dává možnost správci daně vyplatit nespornou část nadměrného odpočtu formou zálohy, což může částečně zefektivnit správu daní ve vztahu k úroku z neoprávněného zadržování nadměrného odpočtu. Následně autorka kriticky zmiňuje podávání trestních oznámení při doměřené dani přesahující škodu většího rozsahu dle trestního zákoníku, dramatický růst počtu těchto trestních oznámení v minulosti a kvituje jejich pokles v r. 2019.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 25, (2020) č. 12

Na spolupracující osobu se převádí část příjmů a výdajů, nikoli základu daně - prověřeno soudem (s. 2-7); Kompenzační bonus pro uzavřené provozovny, kulturu a sport - zákon č. 461/2020 Sb. (s. 8-10); OSVČ a opravný Přehled ve zdravotním pojištění (s. 11-12); Novela zákona o obchodních korporacích (s. 13-15); Sazby DPH u dopravy a služeb souvisejících v roce 2020 (s. 16-18); Nová právní úprava odečtu daňové ztráty (s. 19-20); Praktické momenty v případě zálohování nesporné části nadměrného odpočtu (s. 21-25); Rekapitulace k dani silniční v roce 2020 (s. 26-31); Insolvenční zákon versus daňový řád: polojasno (s. 32-37); Zamyšlení nad skutkovými podstatami zakládajícími vznik daňové povinnosti ze surového tabáku (s. 38-42); Nad judikaturou související se zdaňováním příjmů ze závislé činnosti (s. 43-52).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 28, (2020) č. 15

Možnosti uplatnění daňové ztráty po novele zákona účinné od 1.7.2020 (s. 3-6); DPH u nájmu nemovitých věcí a změny od 1.1.2021 (s. 7-12); Daň silniční - daňové přiznání za rok 2020 a další informace (s. 13-18); Výpověď během epidemie? Možnosti zaměstnavatele během krize (s. 19-23); Novela zákona o obchodních korporacích k 1.1.2021 - 2. část (s. 24-30); Stručný přehled změn ve mzdové oblasti od 1.1.2021 (s. 31-35); Platby pojistného ve zdravotním pojištění od 1.1.2021 (s. 36-41).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2020, č. 25-26

Novela zákona o obchodních korporacích od 1.1.2021 z pohledu účetního a ekonomy: Díl druhý - další změny (s. 1-4); Změny zákona o dani z přidané hodnoty od 1.1.2021 (s. 5-7); E-shopy: specifika účtování (s. 8-11); Dodatečný plátec DPH - dotazy a odpovědi (s. 12); Účtování o rozdělení zisku - dotazy a odpovědi (s. 14).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2020, č. 25-26**

Novinky v DPH od roku 2021 (s. 1-5); Problematika DPH v neziskové sféře u registrovaných plátců - 1. část (s. 6-14); DPH u záloh na služby související s nájmem - dotazy a odpovědi (s. 15); DPH při pronájmu přízemí bytového domu - dotazy a odpovědi (s. 16).

Finanční, daňový a účetní bulletin**Sv. 28, (2020) č. 4**

Specifika daňové kontroly daně z přidané hodnoty - 4. část (s. 2-6); Změny při uplatňování DPH u nájmu nemovitých věcí od 1.1.2021 (s. 7-11); Uplatňování odpočtu na podporu výzkumu a vývoje (s. 12-21); Inventarizace u vybraných účetních jednotek (s. 22-34); Živnostenské podnikání a regulace reklamy v právní úpravě a praxi (s. 35-41); Zdravotní pojištění v roce 2021 (s. 42-44); Judikatura - okamžik uskutečnění zdanitelného plnění u dodání zboží, zákaz řetězení daňových ztrát, výjimečné upuštění od povinnosti vyzvat k podání dodatečného tvrzení, prokázání skutečného dodavatele, zajišťovací příkazy - chování po zahájení kontroly, vlivy na běh prekluzivní lhůty aj. (s. 52-56).

Ekonomické vědy. Ekonomie**A question of illumination****Otázka osvětlení**

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9224, p. 68

Ekonomický výzkum se ve většině případů soustředí na vybraný okruh zemí - při publikování hraje roli velikost země, dostupnost a kvalita dat a jazykové hledisko (angličtina). To však s sebou nese možné negativní důsledky v podobě nedostatečného zastoupení problémů ostatních zemí v ekonomickém výzkumu podle hesla "to, co najdeš, závisí na tom, kde hledáš". Článek diskutuje i další aspekty studií v ekonomii a důsledky, které vyplývají z nynějšího modelu ekonomického publikování (např. rozmach tzv. randomizovaných studií, se kterými se však pojí mj. etické problémy).

Jiří Šindelář, Michal Erben

Předpověď vývoje HDP za využití prognostické chyby minulých predikcí : překročí české instituce svůj stín?

Scientia et Societas, Sv. 16, (2020) č. 3, s. 70-76

Článek se zabývá odvozením experimentální prognózy růstu reálného HDP České republiky v roce 2020, coby obdobím intenzivně ovlivněným globální pandemií covid-19. Odhad je založen na aplikaci sady chybových funkcí minulých prognóz vývoje HDP z dílny Ministerstva financí ČR a České národní banky na jejich před-koronavirové predikce z léta 2019. Výsledkem je interval odhadu růstu ekonomiky, který ve svém středu implikuje pokles výkonu o zhruba desetinu oproti r. 2019. Při současném stavu informací tak naznačuje, že hospodářský pokles může být výrazně vyšší, než ten predikovaný zmiňovanými institucemi. Jedná se ovšem o výsledek poměrně jednoduché metody, nikoliv o zjištění vycházející z komplexního modelování. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Mareike Müller

Anlegen im Namen des Herrn : ethische Anlagen**Investice ve jménu Páně : etické investice**

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 231 (27.11.2020), S. 44

Bližší k investičním fondům TerrAssisi, LIGA-Pax-Cattolico-Union a MSCI World Islamics. Fondy jsou spravované podle etických kritérií vyplývajících z náboženského vyznání jejich vlastníků, cíleně se proto vyhýbají např. investicím ve zbrojním průmyslu nebo sektorům potenciálně využívajícím dětskou či nucenou práci. TerrAssisi a MSCI World Islamics jsou stabilní fondy s pozvolným růstem, Pax-Cattolico-Union naopak zaznamenal za poslední rok více než sedmiprocentní pokles.

Sun Yu

Banks fear China group default

Banky se obávají platební neschopnosti čínské skupiny

Financial Times, Vol. 2020, No. 40572 (2.12.2020), p. 6

Čínská státem vlastněná skupina Huachen dluží přes 5,1 miliardy dolarů více než 70 různým subjektům. Přes 30 % z dlužné částky náleží menším čínským bankám. Nezvyklá výše dluhu vyvolává otázky o stabilitě čínského bankovního sektoru, neboť státní podpora předluženým podnikům není sto procentní. Situace také zvyšuje rizikovost čínského trhu s pohledávkami.

Zenon Kontolemis, Eric Meyermans, Chris Uregian

Consumption smoothing and the role of banking integration in the euro area

Vyhlažování spotřeby a role bankovní integrace v eurozóně

Quarterly report on the euro area, Vol. 19, (2020) No. 2, p. 7-26

Státy EU vstupem do eurozóny ztrácejí možnost přizpůsobit se idiosynkratickým šokům prostřednictvím úprav nominálního směnného kurzu. Nicméně díky vysokému stupni integrace mezi členy eurozóny mají možnost těmto šokům čelit díky přeshraničnímu sdílení rizik (cross-border risk sharing). Prostřednictvím přeshraničního toku spoření a půjček tak mohou zahraniční banky poskytovat úvěry, aby nedošlo ke snížení růstu soukromé spotřeby, což by vedlo k poklesu reálné ekonomiky. Na příkladu Španělska a Německa autoři demonstrují, jak se měnil růst soukromé spotřeby během ekonomické krize mezi lety 2008-2012 a jak bankovní úvěry domácnostem zmírnily snížení soukromé spotřeby. - Poznámky.

Martin Arnold

ECB signals additional eurozone stimulus

Evropská centrální banka indikuje další stimul eurozóně

Financial Times, Vol. 2020, No. 40568 (27.11.2020), p. 2

Evropská centrální banka chystá další stimuly, i přes objektivní námitky proti příliš volné monetární politice. Podle hlavního ekonoma ECB Philippa Lanea ECB "překalibruje" své monetární prostředky v reakci na novou vlnu lockdownů, které postihly země eurozóny.

Jan Mallien, Donata Riedel, Claudia Scholz

Eine neue Messung der Inflation für die EU

Nový výpočet inflace pro EU

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 235 (3.12.2020), S. 6-7

ECB připravuje možnou změnu výpočtu inflační míry. Nově by do inflace byla započtena i hodnota obytných nemovitostí v soukromém vlastnictví, což by zvýšilo inflační míru o 0,2-0,3 %. Záměr zahrnout do výpočtu inflace nemovitosti konvenuje s názorem části německé odborné veřejnosti a spolkové vlády, která nemovitostem (resp. cenám nájmu) v rámci spotřebitelského koše přikládá 20,7 %, hned po nákladech na energie (32,47 %).

Andreas Kröner, Hans-Peter Siebenhaar

EU will Bad Banks fördern

EU bude podporovat "špatné banky"

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 242 (14.12.2020), S. 32

Evropská komise zpracovala balíček opatření, která mají ulehčit situaci bankám ohroženým nedobytnými pohledávkami. Jedná se zejména o snazší možnost uložení špatných úvěrů v likvidačních agenturách, a tím zvýšení stability finančního trhu. Prostředníkem má být síť soukromých a státem vlastněných bank.

Martin Arnold, Matthew Vincent

Europe's banks are 'all over the place' on bad loan preparations, ECB warns

ECB varuje, že evropské banky se plošně připravují na nedobytné pohledávky

Financial Times, Vol. 2020, No. 40574 (4.12.2020), p. 1

Prezident Rady dohledu Evropské centrální banky Andrea Enria v rozhovoru pro Financial Times uvedl, že 117 z dozorovaných bank se připravuje na pravděpodobnou možnost nárůstu delikventních půjček a nedobytných pohledávek. ECB bankám eurozóny nařídila zastavení odkupu dividend a

podílů, aby k březnu 2020 udržela 30 miliard eur v kapitálu. Pro řadu bank to podle A. Enrii představuje existenční riziko v případě, že nebudou disponovat dostatečnými zálohami.

Frank Wiebe

EZB im Kaufrausch

Evropská centrální banka v nákupním opojení

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 241 (11.12.2020), S. 3, 6-7

Evropská centrální banka rozšiřuje záchranný program nákupu dluhopisů PEPP o třetinu, na 1,85 bilionu eur. Současně prodlouží nákup pohledávek do konce března 2022. Jedná se o další z opatření v rámci snahy dosáhnout požadované inflační míry okolo 2 % a udržet kurz eura vůči dolaru mimo směr stabilně sílícího eura.

M. Maisch

EZB warnt vor Risiken bei Schattenbanken

ECB varuje před riziky stínového bankovníctví

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 230 (26.11.2020), S. 23

Evropská centrální banka chystá rozšíření závazného právního rámce pro stínové banky, jehož návrh chce předložit v červenci 2021, v r. 2022 pak mají platit nová pravidla pro nebankovní sektor. Důvodem je náchylnost stínových bank k rizikům v oblasti likvidity, úrokových měr a úvěrů i zkušenost s jejich rolí ve finanční krizi z let 2008 a 2009. Podle analýzy Financial Stability Board operují stínové banky s prostředky o objemu 44,6 bilionu eur.

Robert Novoměstský

Fakta a mýty kolem ETF

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 10, s. 52-54

Příspěvek se zaměřuje na některé mylné názory, které jsou u veřejnosti i odborníků často spojeny s investováním ve fondech obchodovaných na burze (ETF, exchange traded funds). Autor vyvrací kritické postoje k rizikovosti ETF, k chybějící kontrole nad portfoliem fondu, k významu schopností portfolio manažera, negativnímu dopadu ETF na tržní mechanismy i ETF byznysu na celý trh. Zdůrazňuje, že produktů ETF je na trhu obrovské množství. Jedná se o pasivní produkty, s jejichž pomocí lze levně investovat, ale nikoliv o pasivní investování. Graf přibližuje vývoj objemu prostředků investovaných v ETF mezi lety 2005-2019.

Silvo Dajcman

Households expectations and investing in safe and risky financial assets

Očekávání domácností a investice do bezpečných a rizikových finančních aktiv

Finance a úvěr, Vol. 70, (2020) No. 5, p. 431-460

Článek zkoumá, jak očekávání domácností ovlivňuje rozhodování o jejich finančních portfoliích, a to ve třech největších státech eurozóny: Německu, Francii a Itálii mezi lety 2000 až 2019. Dle autora ovlivňují chování domácností především makroekonomické faktory, jako např. vývoj hladiny spotřebitelských cen, nezaměstnanosti apod. a finanční situace domácností. Na základě analýzy autor došel k poznání, že při zlepšení finanční situace domácností v Německu a Francii mají tyto domácnosti tendenci investovat do akcií. Není tomu tak ale v Itálii, kde domácnosti naopak tyto finance ukládají. - Poznámky.

IMF warns of second wave to threat to the single currency bloc

MMF varuje před druhou vlnou hrozeb pro eurozónu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40571 (1.12.2020), p. 2

Mezinárodní měnový fond varuje před riziky druhé vlny pandemie pro eurozónu. Podpůrný fond o objemu 750 miliard eur je dle analýzy MMF výrazným přínosem, zpoždění v jeho implementaci však může poškodit eurozónu jako celek, zejména v kontextu druhé vlny koronaviru a souvisejících restrikcí. V souvislosti s ní je očekáván další hospodářský pokles eurozóny pro poslední čtvrtletí r. 2020 a první čtvrtletí r. 2021.

Lucie Drásalová

Legislativní novinky hypotečnímu trhu pomohou

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 9, s. 42-43

Komentář k vývoji českého hypotečního trhu v 1. pololetí r. 2020. Autorka upozorňuje na březnové doporučení ČNB v reakci na pandemii covid-19, na praxi bank v uvedeném období a změny procesů sjednávání hypoték i na pokračující meziroční růst zájmu o hypotéky v tomto období. Dále popisuje letní růst trhu s hypotékami, snižování úrokových sazeb a přetrvávající růst cen nemovitostí. Uvádí, že trh meziročně vzrostl přibližně o 25 % v objemu nových hypoték a úrokové sazby vyzkoušely své dno. Velkým tématem zkoumaného období byl kromě koronaviru i návrh na zrušení 4% daně z nabytí nemovitosti. Tato daň byla poté v září 2020 definitivně zrušena. Grafy dokumentují vývoj úrokových sazeb i počet nových hypoték a jejich objem v prvních sedmi měsících r. 2020. -- Zhodnocení situace hypotečního trhu viz také Profi poradenství & finance č. 11/2020, s. 34-35.

Blanka Łęć, Karolina Siemaszkiewicz

Looking for alternatives in times of market stress : a tail dependence between the European stock markets and bitcoin, gold and fine wine market

Hledání alternativ v dobách tržního napětí : závislost chvostů mezi evropskými akciovými trhy, bitcoinem, zlatem a trhem s kvalitním vínem

Finance a úvěr, Vol. 70, (2020) No. 5, p. 407-430

Studie zkoumá návratnost investic do tradičních akciových trhů a investic „alternativních“, do zlata, bitcoinu a na trhu s kvalitním vínem. Ty se v poslední době staly atraktivními aktivy, do kterých investoři investují např. proto, aby diverzifikovali svá portfolia. Zmíněné komodity autorky zkoumají na třech evropských trzích: na německém, francouzském a britském. Na základě analýzy docházejí ke zjištění, že v dobách tržního napětí a nejistoty je nejbezpečnější investicí zlato. Naopak výsledky pro bitcoin a trh s kvalitním vínem se liší podle investičního horizontu. Zejména investice do bitcoinu může být v dlouhodobém horizontu riskantní. - Poznámky.

André Ballin

Moskau kündigt Digitalrubel an : staatliche Kryptowährung

Moskva představuje digitální rubl : státní kryptoměna

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 236 (4.12.2020), S. 32

Ruská centrální banka oznámila záměr zavedení digitálního rublu. Měna hybridní platformy emitovaná centrální bankou, která také kontroluje její oběh, má sloužit jako digitální paralela k rublu ve vzájemném směnném kurzu 1:1. Rusko čeká výstavba nutné technologické infrastruktury, digitální platby jsou populární převážně v Moskvě. Rusko je dlouhodobě předním uživatelem bezhotovostních transakcí.

Quantum for quants : high-tech finance

Kvantové počítače pro kvantové analytiky : finance založené na špičkových technologiích

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9225, p. 97-98

O možném využití tzv. kvantových počítačů ve finančním odvětví. Kvantové počítače mohou být do budoucna ve finančním odvětví výraznou inovací - jejich potenciál spočívá např. ve zrychlení oceňování aktiv či v lepší optimalizaci portfolií. Řada finančních kalkulací je totiž založena na optimalizačních úlohách, které jsou předností právě kvantových počítačů. Zatím mají však tyto technologie své limity.

Oliver Glück, Lisa Watermann

Sustainable Finance : Überblick über Strategie und Umsetzungsstand des EU-Aktionsplans

Udržitelné finance : přehled o strategii a aktuálním stavu implementace akčního plánu EU

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 46, S. 2450-2456

Téma udržitelnosti je v posledních letech velmi hojně diskutováno, a to i na půdě Evropské unie. Ta se v rámci plánu "EU Action Plan on Sustainable Finance" z r. 2018 rozhodla zacílit na transformaci finančního trhu směrem k jeho větší udržitelnosti. Článek shrnuje celou problematiku udržitelnosti a představuje pozadí zmíněného akčního plánu, jenž vytváří jednotný klasifikační systém EU pro udržitelné hospodářské činnosti, který má mimo jiné zajistit větší transparentnost pro investory. Autoři při své analýze kladou důraz zejména na dopady na jednotlivé účastníky trhu, tedy hlavně na podniky reálné ekonomiky. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

The disintermediation dilemma**Dilema spočívající v odstranění prostředníka**

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9223, p. 66

O přínosech a rizicích digitálních měn centrálních bank (central-bank digital currency, CBDC). Na jedné straně mohou CBDC teoreticky posloužit jako bezpečná alternativa při případné finanční krizi, kdy vysychají úvěry, akcie komerčních bank prudce klesají a přesun peněz do jiné banky (ani jejich výběr) nepřicházejí v úvahu. Na straně druhé jsou však s digitálními měnami centrálních bank spojovány obavy z rozbití bankovního systému a ztráty významu existence komerčních bank jako prostředníků mezi centrální bankou a klientem banky. V článku jsou představeny i další argumenty v (ne)prospěch CBDC, které vyplývají z aktuálních výzkumů mj. Bank of England, Evropské centrální banky či amerického Fedu.

Andrea Cünnen, Andreas Kröner

Umstrittene DAX-Reform**Sporná reforma Daxu**

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 229 (25.11.2020), S. 1, 4-7

Shrnutí nejvýznamnějších argumentů pro a proti plánovanému rozšíření indexu DAX 30 o dalších deset společností. Zvláštní pozornost je věnována sporu o zahrnutí zbrojních firem.

Lenka Čuperová, Roman Brauner

Vliv vládních opatření na bankovní sektor USA : popis pomocí heuristických trendů

Scientia et Societas, Sv. 16, (2020) č. 3, s. 47-56

Metoda kvantitativního uvolňování společně s dalšími programy Fed na podporu hospodářského růstu měla kromě monetární stimulace zpomalující ekonomiky také stabilizovat celkovou situaci. Autoři zkoumají dopady kvantitativního uvolňování na bankovní sektor USA členěný dle velikosti bank do čtyř kategorií v období 2005-2010. U jednotlivých bank jsou za použití trendového modelu sledovány vzájemné souvislosti 11 proměnných. Proměnné, použité pro konstrukci modelu, nejsou založeny na numerických kvantifikátorech, ale jsou definovány jako heuristické trendy, které na sebe navazují přesně definovanými možnostmi. Bylo zjištěno, že kvantitativní uvolňování ve svojí růstové fázi snižuje ziskovost bank a je provázeno rychlým nárůstem celkových aktiv. Vzájemné souvislosti byly znázorněny pomocí přechodového grafu, který zachycuje růst či pokles jednotlivých proměnných v každém z jednotlivých scénářů a jsou zde definovány také možnosti přechodů mezi nimi.

Will inflation return?**Vrátí se inflace?**

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9224, p. 13

Mezi ekonomy převládá názor, že je inflace ve vyspělých zemích již "mrtvá". Objevují se však i názory, že tomu tak být nemusí. Odborníci, kteří o návratu inflace hovoří, uvádějí tři argumenty: během pandemie lidé neutrácejí, jakmile ale bude nemoc COVID-19 na ústupu, lidé začnou utrácet výrazně více a obchodníci mohou zvýšit ceny, což povede k dočasné inflaci. Inflace však může být i dlouhodobější, zejména kvůli tomu, že strukturální faktory přispívající k dezinflaci vymizí (např. globalizace, která stojí za nižší inflací, je na ústupu). Dalším faktorem jsou vyšší inflační cíle centrálních bank, zejména Fedu. Dle autorů je krátkodobá inflace v r. 2021 možná, šance, že dojde k jejímu přetrvání, je nicméně podle nich nízká. Jakkoli je však přetrvávající období inflace nepravděpodobné, důsledky by mohly být závažné. Státy i centrální banky by proto měly počítat i s touto variantou a odpovídajícím způsobem upravit vydávání a nákup státních dluhopisů z hlediska doby jejich splatnosti. -- Viz i příspěvek na s. 20-22.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 28, (2020) č. 12

Dopad pandemie na banky v EU uvidíme příští rok (s. 7); Růst mezd se zastavuje (s. 9); Nedostatky vs. přebytky. Odpoví nám statistika? - změna vztahu k penězům během pandemie (s. 10-13); Novela zákona proti praní peněz. Co přináší? (s. 22-24); Co přináší nová Strategie pro digitální finance Evropské komise? (s. 28-29); Jak regulovat svatý grál decentralizace (s. 30-31); Panevropský osobní

penzijní produkt a jeho implementace do české legislativy (s. 32-33); Výhody otevřeného bankovníctví mohou využívat i nebankovní instituce (s. 38-39); Kauza korporátních dluhopisů: vítězové a poražení (s. 42-44); Jestli je nějaký obor, ve kterém Evropa vede, pak je to fintech - rozhovor s Petrem Šímou z Depo Ventures (s. 50-53).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

John B. Taylor ; rozhovor vedla Malte Fischer

"Konjunkturprogramme stimulieren doch gar nicht"

"Konjunkturprogramy nejsou vůbec stimulační"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 47, S. 36-37

Rozhovor s americkým ekonomem Johnem B. Taylorem, který uvedl, že snížení daní a deregulace Trumpovy administrativy přinesly americké ekonomice nepříznivý vývoj. Pokud bude růst pokračovat, centrální banka nesmí váhat se zvyšováním úrokových sazeb.

Jörn Petring

Der neue Ostblock

Nový východní blok

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 48, S. 42-43

Čína se stává největší hospodářskou velmocí na světě rychleji, než se očekávalo. Jako jediná velká ekonomika v r. 2020 i nadále rostla a prosazuje svou nezávislost na Západu novou zónou volného obchodu v asijsko-pacifickém regionu.

Make coal history

Udělejme z uhlí minulost

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9223, p. 13

Západní svět ustupuje od uhlí a přechází na zdroje energie příznivější vůči životnímu prostředí. Jde ale pouze o dílčí vítězství: s tím, jak zájem o uhlí v Evropě v posledním desetiletí klesá, v Asii naopak vzrostla jeho spotřeba o čtvrtinu a světadíl se na celkové poptávce podílí ze 77 %. Pokud mají být splněny klimatické cíle, je nutné, aby od uhlí upustila i Asie. Za zájmem o uhlí v regionu stojí hlubší strukturální faktory, se kterými nebude jednoduché se vypořádat: bude nutné bojovat s lobbováním v regionu a kompenzovat masovou ztrátu pracovních míst. Vzhledem k tomu, jak je místní zemědělství, infrastruktura i obyvatelstvo postiženo suchem, záplavami či vzestupem mořské hladiny, však bude v zájmu samotného regionu, aby uhlí opustil co nejdříve. -- Viz i další článek na s. 20-22.

Daniel Goffart, Maxim Kireev, Jörn Petring

Partnerschaft süß-sauer

Sladkokyselé partnerství

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 44, S. 34-35

Kvůli sankcím ze strany EU usiluje Rusko o sblížení s Čínou. Rostoucí odklon Moskvy od Západu by zasáhl především německou ekonomiku.

Reasons to be cheerful : productivity trends

Důvody k optimismu : trendy produktivity

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9224, p. 63-65

V předcházejícím desetiletí převažovaly obecně pesimistické názory o budoucím vývoji produktivity. Zdálo by se, že důvod k radosti není ani za současné situace - z dřívějších výzkumů Světové banky vyplývá, že ve státech zasažených předchozími pandemiemi došlo zároveň k poklesu produktivity. Na příkladech z minulosti je ale vidět, že v dobách, kdy se odborníci již smiřovali s nízkou produktivitou, došlo náhle k jejímu růstu (poválečné období, 90. léta). Existují různé hypotézy, proč v posledních letech ke zpomalení růstu produktivity došlo: nedostatečná transformativnost inovací, chronicky nízká poptávka či čas nutný na naučení se technologie efektivně využívat. V článku je rozebráno, jak pandemie nemoci COVID-19 přispěla k tomu, že některé změny (práce na dálku) mohou přetrvat i po jejím odeznění, což by mohlo dát růstu produktivity nový impuls.

Tiger balm : the Taiwanese economy**Tygrí masť : ekonomika Tchaj-wanu**

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9223, p. 44-45

Shrnutí hospodářské situace Tchaj-wanu na konci r. 2020. Před třemi lety se Tchaj-wan ocitl v nezáviděníhodné situaci: podniky odcházely do Číny, mzdy stagnovaly a země se potýkala s nepříznivým demografickým vývojem. Pandemie nemoci COVID-19 ale paradoxně vše zlepšila a tempo hospodářského růstu Tchaj-wanu je nyní jedno z nejvyšších na světě. Zemi pomohla rychlá reakce na propuknutí nemoci bez nutnosti uzávěr (země začala prověřovat cestující z Wuhanu již na konci r. 2019) a dále výhodná orientace ekonomiky vzhledem k zahraniční poptávce. I přes „reshoring“ (přesun výroby zpět na své území) z Číny je však tchaj-wanská ekonomika na Číně stále velmi závislá a otázkou bude, jak se situace vyvine po pandemii.

You must believe in spring : the economy**Musíte věřit, že se situace na jařelepší : ekonomika**

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9223, p. 35-36

Shrnutí hospodářské situace Spojených států na konci r. 2020 s výhledem na jaro 2021. V létě a na podzim 2020 se hospodářská situace v USA výrazně zlepšila: snížila se nezaměstnanost a vzrostl hrubý domácí produkt. Dlouho se zdálo, že je ekonomika překvapivě odolná vůči dalším vlnám pandemie. Na počátku prosince však zotavení slábne. Data a analýzy redakce The Economist za zpomalením vidí tři příčiny: nedošlo k dalšímu uvolnění protiepidemických opatření srovnatelných s červencem, nezdařilo se přijmout další podpůrné fiskální balíčky a lidé kvůli rostoucí nákaze změnili své chování (výrazněji opatrnější oproti dřívějšímu jsou zejména voliči republikánské strany). Ačkoli ekonomika zatím neutrpěla ve srovnání s finanční krizí v letech 2007-2009 závažnější škody, zátěž bude pokračovat až do jara, kdy se očekává proočkování většího podílu populace.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Sam Fleming, Mehreen Khan

EU weighs recovery fund minus two states**EU zvažuje záchranný fond bez dvou států**

Financial Times, Vol. 2020, No. 40573 (3.12.2020), p. 2

Polské a maďarské veto unijního rozpočtu přineslo zdržení v implementaci 750miliardového podpůrného fondu a potenciálního úsporného rozpočtu pro rok 2021. Zvažována je varianta částečné aplikace záchranného fondu bez polské a maďarské účasti, nebo redefinice stávajícího fondu, aplikovatelná bez souhlasu vetujících států.

Edward White, Leslie Hook

UN body accused of climate project fraud**Orgán OSN obviněn z podvodu v klimatickém projektu**

Financial Times, Vol. 2020, No. 40571 (1.12.2020), p. 2

Rozvojový program OSN (United Nations Development Programme, UNDP) je dle zjištění redakce Financial Times v podezření z podvodného nakládání s finančními prostředky. Podezření se týká projektů UNDP financovaných GEF (Global Environmental Facility, mezinárodní mechanismus pro podporu ochrany životního prostředí v rozvojových zemích), informace pocházejí od bývalých pracovníků, nezávislých auditů a whistleblowingu. Jak vyplývá z vnitřního auditu UNDP, údajný podvod se týká 1,4 % celkového objemu prostředků. Audit byl proveden na základě požadavku dvanácti dárcovských států, mj. Japonska a Francie.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Julian Heissler

Freund? Welcher Freund?

Přítel? Jaký přítel?

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 45, S. 14-21

V krizi vztahů mezi USA a Německem je konec v nedohlednu. Bez ohledu na to, kdo bude v Bílém domě prezidentem, USA postaví své zájmy nad sdílené hodnoty a vyzvou německé společnosti, aby americké zájmy zohlednily.

Ondřej Svoboda

Krise Odvolacího orgánu Světové obchodní organizace : její příčiny a následky

Právník, Sv. 159, (2020) č. 11, s. 869-885

Světová obchodní organizace (WTO) prochází v současnosti pravděpodobně nejobtížnějším obdobím její existence. Jedna z jejích hlavních funkcí, smírné řešení obchodních sporů, je totiž od prosince 2019 paralyzována. Odvolací orgán, který stojí na pomyslném vrcholu kvazisoudního mechanismu řešení sporů ve WTO, má v současnosti z obvyklých sedmi členů pouze jediného, protože USA odmítají od r. 2016 jmenování dodatečných členů. Příspěvek přibližuje aktuální krizi WTO, její příčiny, následky i možná východiska. Zaměřuje se na americkou kritiku rozhodování Odvolacího orgánu, snahu o provedení jeho rychlé reformy a nápravy nejvíce kritizovaných vad a na zvažovaná alternativní řešení k pokračování smírného a závazného řešení obchodních sporů. Autor zdůrazňuje, že současná existenční krize Odvolacího orgánu WTO má však mnohem širší dopady a zpochybňuje roli WTO jako ústřední mezinárodní organizace pro nestranné a smírné řešení obchodních sporů. - Poznámky.

Location, location, location

Umístění a zase umístění

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9225, p. 100

Je tzv. reshoring (přesun výroby ze zahraničí zpět do domácí vlasti) skutečně na obzoru? V dubnu 2020 se o tématu reshoringu hojně diskutovalo, zatím se však nezdá, že by pro firmy v důsledku pandemie bylo výhodnější přesunout výrobu zpět domů či diverzifikovat své dodavatele. Reshoring by však mohly podpořit obchodní restrikce a politické faktory, jako brexit, obchodní války a oslabená Světová obchodní organizace.

Miluše Kavěnová

Výkvyv zahraničního obchodu v době koronavirové

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 11-12, s. 20-21

Oproti prvním třem čtvrtletím r. 2019 dosahuje bilance zahraničního obchodu za stejné období v r. 2020 přibližně o pětinu nižší hodnoty, 107,8 mld. Kč. Může za to nástup koronavirové pandemie a přijatá opatření, která zbrzdila především obchod s motorovými vozidly, potravinářskými výrobky, textiliemi a farmaceutickými výrobky. Poklesl i obchod s energetickými komoditami, např. celkový meziroční pokles dovozu ropy za první tři čtvrtletí (vyjádřený v peněžních jednotkách) byl přibližně 42 %. Podobně tomu bylo i u zemního plynu, jehož dovoz, vyjádřený v peněžních jednotkách, klesl o 44 %.

Podnik a podnikání

A year of raising furiously : corporate balance-sheets

Rok zuřivého růstu : korporátní rozvahy

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9224, p. 57-58

O financování firem v průběhu r. 2020. Na počátku pandemie se zdálo, že trhy s cennými papíry zamrznou, díky štedrým fiskálním politikám států se ale záhy opak stal pravdou. Firmy ve velkém vydávají dluhopisy a akcie, úrokové sazby klesly. Dle článku je zatím příliš brzy říci, jak firmy se získanými penězi naloží, je však pravděpodobné, že kapitál bude přitékat i nadále. -- O očekávaném vývoji na finančních trzích (růst cen akcií) viz i The Economist č. 9227/2021, s. 57-58.

Ulrich Krystek, Derik Evertz

Betriebswirtschaftliche Aspekte der präventiven Restrukturierung

Preventivní restrukturalizace z pohledu podnikové ekonomiky

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 45, S. 2361-2368

Implementace evropské směrnice o rámcích preventivní restrukturalizace (2019/1023/EU) spustila v německém prostředí intenzivní právní debatu. Směrnice by měla být do národních legislativ transponována do 17.7.2021, v Německu však tento proces prozatím nebyl zahájen. Němečtí legislativci se navíc musejí vypořádat se zvýšeným tlakem souvisejícím s aktuální koronavirovou krizí, jež způsobila rapidní nárůst insolvencí a ztráty pracovních míst. Autoři v úvodu přináší kontext vývoje insolvenčního práva, v dalších částech se zaměřují konkrétně na evropskou směrnici, u níž definují nejkontroverznější body a nejasnosti, které jsou předmětem veřejných debat. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Roman Mikula

Cestovní ruch na kolenou

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 11-12, s. 36-37

Cestovní ruch je jedním z nejvíce postižených odvětví koronavirovou krizí v ČR. První dva měsíce r. 2020 byly ještě optimistické, krize ubytovací zařízení plně zasáhla v březnu, kdy se návštěvnost snížila o dvě třetiny příjezdů. Za první tři čtvrtletí r. 2020 se návštěvnost ubytovacích zařízení propadla o 37,7 % v počtu nocí a počet návštěv poklesl v průměru o 42,6 %. Nejpostiženějším regionem byla Praha, tam se počet ubytovaných propadl o 93,6 %. Údaje jsou však pouze předběžné a zahrnují pouze stav do září 2020. Očekává se, že omezení pohybu v podzimních měsících uvedený propad ještě prohloubí. Návštěvnost se tak v r. 2020 dostane na historické minimum.

Melanie Bergermann, Volker ter Haseborg

Die Wirecard-Bande

Gang Wirecard

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 46, S. 62-67

Reportéři časopisu WirtschaftsWoche M. Bergermannová a V. ter Haseborg v článku představují svou knihu Die Wirecard-Story, kde zdokumentovali vzestup a pád společnosti Wirecard. Pomocí dokumentů a rozhovorů se zasvěcenci rekonstruují historii společnosti, v níž jedna pochybná dohoda následovala další.

Jan Zeman

Jak podniky pod zahraniční kontrolou ovlivňují různá odvětví ekonomiky

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 11-12, s. 44-46

Podniky pod zahraniční kontrolou se podílejí téměř z poloviny (42,8 %) na veškeré přidané hodnotě vytvořené na území ČR a zaměstnávají více než čtvrtinu (28,3 %) všech pracujících osob. Klíčovou zemí vlastníků je Německo, podniků kontrolovaných z Německa je u nás pětina, přičemž tyto podniky zaměstnávaly 340 tis. osob. Další významnou zemí se značným podílem na vytvořené přidané hodnotě (13%) jsou Spojené státy americké. Odvětví, ve kterém zahraniční podniky v r. 2018 dominovaly, jsou zpracovatelský průmysl, informační a komunikační činnosti, velkoobchod a maloobchod a opravy a údržba motorových vozidel. I v těchto odvětvích byly rozhodujícími investory Německo a USA.

Ivan Macháček

Kompenzační bonus pro uzavřené provozovny, kulturu a sport

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 12, s. 8-10

Autor představuje daňový bonus na kompenzaci některých hospodářských následků bezprostředně souvisejících s omezením nebo zákazem podnikatelské činnosti v důsledku opatření státní správy k ochraně obyvatelstva a prevence nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění covid-19, který byl přijat v listopadu 2020 jako zákon č. 461/2020 Sb. Uvádí základní pravidla poskytnutí kompenzačního bonusu (jeho subjekty, předmět, výčet zákazů a omezení činnosti) a přibližuje závěry ke vzniku nároku na kompenzační bonus u podnikatelů. Autor zdůrazňuje, že nový kompenzační bonus sdílí základní právní povahu, řadu parametrů i převážnou většinu procesního rámce s právní úpravou dle zákona č. 159/2020 Sb. Článek přináší také ukázkové příklady žadatelů o tento bonus a porovnání vývoje příjmů státního rozpočtu ČR v prvních deseti měsících r. 2020 s r. 2019.

Christoph Barth, David-Julien dos Santos Goncalves

Rechtsentwicklungen in der Investitionskontrolle 2020 in Deutschland

Právní vývoj v oblasti kontroly investic v roce 2020 v Německu

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 47, S. 2506-2512

V r. 2020 došlo k nejrozsáhlejší novele německého zákona o investičních kontrolách od doby jeho přijetí v r. 2009. Rozsah použití byl citelně rozšířen, přičemž došlo k zavedení systému trestních postihů v případě porušení antimonopolního zákona, a to až s možností odnětí svobody. Pro podnikatele příslušná úprava znamená, že je potřeba precizně dohlížet na postupy kontroly investic a vzít tento fakt v úvahu při plánování transakcí. Autoři v článku shrnují dosavadní vývoj a fungování kontroly zahraničních investic v německém prostředí a upozorňují na nejnovější změny, kterým se nyní podnikatelé musejí přizpůsobit. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Michal Smejkal, Jakub Halíř

Ošetrovné jako dávka nemocenského pojištění se zaměřením na podmínku společné domácnosti

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 21, s. 750-754

Ošetrovné je obligatorní opakující se peněžitou dávkou nemocenského pojištění vyplácenou z důvodu ošetřování nemocného člena domácnosti a někdy i z důvodu péče o zdravé dítě, která nahrazuje příjem ze závislé činnosti. Příspěvek shrnuje základní informace o této dávce nemocenského pojištění, podmínky nároku na ošetrovné i nároku na jeho výplatu, i otázky dávkové formule a podpůrní doby. Následně věnují autoři pozornost společné domácnosti jako jedné z podmínek pro vznik nároku na tuto dávku. Dokládají nepraktičnost a překonanost podmínky společné domácnosti pojištěnce a ošetřované osoby pro vznik nároku na dávku a informují o projednávaném poslanceckém návrhu novely zákona o nemocenském pojištění týkajícím se právě podmínky společné domácnosti. Změna má za cíl rozšířit okruh osob, u nichž se nevyžaduje soužití ošetřující a ošetřované osoby v domácnosti, o blízké příbuzné. - Poznámky.

Jiří Beran

Panevropský osobní penzijní produkt a jeho implementace do české legislativy

Bankovníctví, Sv. 28, (2020) č. 12, s. 32-33

Článek přibližuje návrh adaptačního zákona, kterým se do české legislativy implementuje panevropský osobní penzijní produkt (PEPP). Tento finanční produkt představuje soukromou, individuální a dobrovolnou alternativu zabezpečení na stáří. Autor informuje o poskytovatelích PEPP, o úpravě registrace PEPP a zdůrazňuje, že návrh podrobně upravuje postup v případě zrušení registrace PEPP. Také se věnuje otázkám distribuce panevropského osobního penzijního produktu, standardizovanému dokumentu "sdělení klíčových informací o PEPP" (PEPP KID) i daňovému zvýhodnění spojenému s tímto penzijním produktem.

Jaroslav Urban

Pojistný trh roste i v pandemii

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 11, s. 38-39

Detailní pohled na vývoj pojistného trhu v ČR v prvních třech čtvrtletích r. 2020. Autor vychází z údajů České asociace pojišťoven. Uvádí, že tempo růstu předepsaného pojistného meziročně zpomalilo o 2 p. b., v životním pojištění přetrvává pokles počtu uzavřených pojistných smluv a tempo růstu přibrzdilo také u většiny sledovaných odvětví neživotního pojištění. Dále přibližuje vývoj majetkových škod. Graf ilustruje meziroční změny předepsaného smluvního pojistného od r. 2016, podíl pojišťoven na celkovém pojistném a podíl vybraných složek neživotního pojištění ve 3. čtvrtletí r. 2020. -- Více k problematice životního pojištění viz s. 40-42.

Ben Deboeck, Per Eckefeldt

Taking stock of implicit pension liabilities

Hodnocení implicitních důchodových závazků

Quarterly report on the euro area, Vol. 19, (2020) No. 2, p. 43-56

Většina penzijních systémů států eurozóny je založena na principu pay-as-you-go (průběžný systém), v rámci kterého ekonomicky aktivní jednotlivci průběžně přispívají do penzijního systému a tyto

platby jsou ihned použity k vyplácení penzí. Nedochází tedy k financování důchodů ze strany státu, což se v následujících letech, kdy bude do penze odcházet stále více obyvatel jednotlivých států, stane pro penzijní systémy nevladatelným. Alternativou by mohl být nový systém, na základě kterého by měli na penzi nárok pouze již pracující občané. Dalším možným řešením neudržitelné situace je dle autora takzvaný „uzavřený systém“, v rámci kterého by do penzijního systému již nemohl vstoupit nikdo nový. Je na každém státu, jakou cestou se rozhodne ubírat. Některé členské země už ale s obměnou systému pay-as-you-go započaly, a systém mění za plně financované penzijní programy. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Pojistné rozpravy

Sv. 2020, č. 37

Pandemie - nová výzva pro pojišťovnictví (s. 3-5); Milníky vývoje českého pojistného trhu (s. 6-18); Judikatura posledních let v oblasti pojištění a povinnosti nahradit újmu (s. 19-29); Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem autonomních vozidel z pohledu právní teorie (s. 30-33); Pojistný zájem v životním pojištění (s. 34-40); Světové pojišťovnictví pod vlivem pandemie (s. 41-47); Povinné a volitelné produkty zdravotních pojišťoven v zemích OECD (s. 48-57); Regulace flotilového pojištění po novele v reflexi názorů ČNB (s. 58-64).

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Jaroslav Robert

Aktuální stav pražského realitního trhu

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 10, s. 12-15

Shrnutí aktuálního stavu realitního trhu v hlavním městě Praze na pokraji druhé vlny koronavirové epidemie. Autor zdůrazňuje nutnost správného pochopení a výkladu statistických dat o vývoji trhu. Zprostředkuje údaje o poměru prodejů a pronájmů, o dynamice poměrů prodejů i pronájmů mezi jednotlivými typy nemovitostí, dále se zaměřuje na situaci v jednotlivých městských částech. Upozorňuje na značnou různorodost pražského trhu a charakterizuje a porovnává vývoj v různých městských částech u prodejů a pronájmů domů, pozemků a komerčních nemovitostí.

Jaroslav Robert

Druhá vlna a realitní trh v Brně

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 11, s. 12-15

Bližší pohled na aktuální situaci realitního trhu v moravské metropoli, která je ovlivněna zejména druhou vlnou koronakrizy. Autor uvádí, že největší změny postihly brněnský segment pronájmů bytů a komerčních prostor, hlavním problémem trhu zůstává výrazně vyšší poptávka po nemovitostech než jejich nabídka. Grafy dokládají poměr prodejů a pronájmů podle typu nemovitosti, tabulky ilustrují prodeje a pronájmy brněnských bytů dle dispozice i podíly na trhu v jednotlivých městských částech Brna.

Zdražování rezidenčních nemovitostí opět zrychlilo, ceny do konce roku neklesnou

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 11, s. 30-31

Analýza vývoje cen rezidenčních nemovitostí v ČR ve třetím čtvrtletí r. 2020 dle údajů indexu Hypoteční banky (HB Index). Je zdůrazněno, že navzdory druhé vlně epidemie koronaviru ceny i nadále rostou prakticky v celé republice, a to ještě rychleji než v předešlém období. Ve zkoumaném období zdražily všechny segmenty. Průměrná tržní cena bytů vzrostla o 3,6 p. b., což znamená meziroční růst 12 %, tempo růstu cen zrychlilo také u rodinných domů a pozemků. Poptávka je i přes nejistý vývoj ekonomiky stabilní a podporuje ji mimo jiné doposud příznivý vývoj nezaměstnanosti, zrušení daně z nabytí nemovitých věcí a klesající úrokové sazby hypotečních úvěrů. Analýza uvádí, že plošný pokles cen rezidenčního trhu pravděpodobně nastane až v první polovině r. 2021. -- Bližší pohled na trh s investičními nemovitostmi viz s. 36-37.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Nina Kiehne, Stefan Middendorf, Barnim Freiherr von Gemmingen

Gelegenheit durch die Krise : Betrug und Missbrauch bei Kurzarbeit

Příležitost v krizi : podvod a zneužití při kurzarbeitu

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 45, S. 2409-2412

Německá spolková vláda prodloužila platnost systému podporovaných zkrácených pracovních úvazků (kurzarbeit) až do konce r. 2021 s cílem dále podpořit pracovní trh a zabránit nadměrným ztrátám pracovních míst. Krizových opatření však celá řada podniků začala zneužívat, na což zareagovala Spolková agentura práce, která potenciální podvody důkladněji přezkoumává. Autoři se v článku zabývají trestněprávními riziky souvisejícími s kurzarbeitem a přináší výčet možných sankcí v případě zjištění podvodů a nepovoleného čerpání. Závěrem přicházejí s doporučeními, která by mohla pomoci předejít možným rizikům: jedná se zejména o náležitou kontrolu požadavků, které podniky musejí pro přiznání kurzarbeitu naplnit, včetně doložení jejich splnění. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Ladislav Jouza

Kontrola na pracovišti po novele zákoníku práce

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 11, s. 15-17

Od července 2020 nabyla účinnosti novela zákoníku práce (ZP), která přináší také změny zákona o inspekci práce (č. 251/2005 Sb.), jenž se řadí k nejdůležitějším pracovněprávním předpisům, jelikož upravuje postup orgánů při kontrole dodržování ZP. Autor shrnuje tyto zásadní změny, mimo jiné ve výši pokut, součinnosti zaměstnavatele atd. Zabývá se definicí předmětu kontroly, tedy otázkou, co mohou inspektoři orgánů inspekce vlastně kontrolovat. Problematika je názorně představena na příkladu z praxe, který osvětluje, jak probíhá stanovení lhůty při udělování pokut za pracovněprávní přestupky.

Ladislav Jouza

Může zaměstnavatel snížit mzdu?

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 11, s. 25-27

Autor se v souvislosti s dopady koronavirové pandemie věnuje aktuální debatě probíhající mezi zaměstnavateli. Firmy totiž čím dál častěji sahají k úsporným opatřením, včetně snižování mezd svým zaměstnancům. Otázkou zůstává, zda je tento krok v souladu s pracovněprávními předpisy či nikoliv. V článku je prostor věnován problematice zaručené mzdy i jednostrannému stanovení mzdy. Dle závěrů autora je rozhodující, zda byla mzda sjednána ve smlouvě nebo v jiné pracovní dohodě se zaměstnancem, anebo byla stanovena jednostranně zaměstnavatelem. Optimálním řešením pro zaměstnavatele by tak mohlo být smluvní ujednání o rozdělení mzdy na pevnou složku a složku pohyblivou.

Martin Štefko

Práce z domova podle české úpravy pro zaměstnavatele s daňově uznatelným nárokem na stravenky

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 22, s. 791-794

Autor nejprve přibližuje relevantní právní úpravu tzv. domácké práce (práce z domova) v České republice, také s ohledem na aktuální pandemickou situaci. Následně zvažuje zachování nároku na poukázky na stravování i při práci z domova či na jiném místě, které si zaměstnanec se souhlasem zaměstnavatele k výkonu práce zvolí, a to především z daňového hlediska. Shromažďuje a analyzuje argumenty pro i proti tomuto nároku a zdůrazňuje, že podle zákoníku práce je zaměstnavatel povinen umožnit stravování svým zaměstnancům. Podaný výklad jasně ukazuje, že zdroj výkladových problémů tkví v § 317 zákoníku práce. Autor dovozuje, že domácký zaměstnanec má zachován nárok na poukázku na stravování a ta je i daňově uznatelným nákladem pro zaměstnavatele za situace, kdy je domáckému zaměstnanci dovoleno vykonávat práce doma v souladu s předchozí dohodou o výkonu práce na tomto místě v rozsahu nejméně tří hodin. - Poznámky.

Právo

Tomáš Šetina

Čekání na mail, který nepřišel

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 11, s. 36-38

Bližší pohled na problematiku řádného doručení rozhodnutí úřadu v rámci výkonu veřejné moci. Autor nejprve přibližuje právní úpravu doručování v ČR se zaměřením na on-line komunikaci s úřady, která má však i svá negativa. Poté představuje doručování na úrovni úřadů Evropské unie upravené v Evropském kodexu řádné správní praxe i kritický postoj k praktickému přístupu evropských úředníků k problematice doručování rozhodnutí.

Dušan Ružič

Legislativa i nadále ve znamení koronaviru

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 6 (listopad), s. 22-25

Příspěvek nejprve informuje o nových podpůrných vládních programech pro podnikatele stížené další vlnou pandemie, kdy byly v důsledku nouzového stavu uzavřeny či jinak omezeny provozy podnikatelů zejména v oblasti služeb. Shrnuje výzvy k programu Covid-nájemné, Covid-kultura a Covid-Bus, dále rozebírá připravovanou novelu zákona o zaměstnanosti v souvislosti s kurzarbeitem. Poté autor zmiňuje další vybrané právní předpisy, které aktuálně nabývají účinnosti (novela zákona o obecní policii č. 261/2020 Sb., novela zákona o daních z příjmů (daňový balíček) č. 609/2020 Sb., novela trestního zákoníku č. 333/2020 Sb., zrušení daně z nemovitých věcí zákonem č. 386/2020 Sb. a novela zákoníku práce č. 285/2020 Sb.). Krátce přibližuje i aktuální stav legislativního procesu ve věci nového stavebního zákona.

Diana Kantorová

Mimořádný rok s mimořádnými opatřeními

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 11, s. 56-59

Autorka shrnuje legislativní činnost vlády ČR po jarním vyhlášení nouzového stavu v souvislosti s koronavirovou krizí a představuje některé rozsudky soudů, vyjadřující se k zákonnosti či ústavní konformitě těchto usnesení vlády. Série krizových usnesení vlády, přijatých postupem dle krizového zákona, přinesla významná omezení a zákazy v oblasti pohybu, cestování a výkonu podnikatelské činnosti, dále byly vládní restrikce a zákazy obsaženy v mimořádných opatřeních ministerstva zdravotnictví. Městský soud v Praze v dubnu 2020 zrušil čtyři mimořádná opatření MZ upravující zákazy volného pohybu osob, maloobchodu a služeb (ve věci 14 A 41/2020). Judikoval, že ústavněprávní pravomoc při vyhlášeném nouzovém stavu přijímat celoplošná opatření v režimu krizového zákona má pouze vláda ČR. Autorka dále analyzuje usnesení Ústavního soudu odmítající stížnost na vyhlášení nouzového stavu usnesením vlády a připomíná některá další rozhodnutí ÚS ve věci přezkumu vládních opatření a usnesení vydávaných v době nouzového stavu. Krátce také přibližuje rozhodnutí rakouského ÚS týkající se přijatých omezení základních práv a svobod. - Poznámky.

Kateřina Staňková, Dominik Gira, Kryštof Motl

Na platformy pro sdílení videa míří nová regulace

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 11, s. 46-50

Informace o vládním návrhu zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek, který zapracovává evropskou směrnici o audiovizuálních mediálních službách do českého právního řádu. Platformy pro sdílení videonahrávek dosud byly regulovány pouze minimálně, zatímco na audiovizuální služby na vyžádání a tradiční média se vztahovala přísnější právní úprava. Jedním z motivů regulace je snaha o větší ochranu uživatelů, zejména nezletilých či jinak znevýhodněných skupin, dále také mezinárodní spolupráce při prevenci trestných činů v prostředí internetu. Článek shrnuje důvody přijetí nové regulace, rozsah působnosti nového zákona i povinnosti a kompetence poskytovatelů služeb platformy pro sdílení videonahrávek. Dále charakterizuje přestupkovou odpovědnost těchto poskytovatelů, dopad nové úpravy na svobodu projevu i navýšení povinného podílu evropských děl na 30 % celkového obsahu. - Poznámky.

Jakub Handrlica, Jana Balounová, Vladimír Sharapaev

Náhrady a opatření přijatá v době pandemie

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 22, s. 784-791

Jedním z důsledků opatření přijatých orgány moci výkonné v souvislosti s pandemií covid-19 je omezení vlastnického práva nebo vznik škody. Příspěvek reflektuje diskusi o možných nárocích na náhradu škody za tato omezení. Autoři se nejprve věnují otázce, jaká je právní povaha krizových a mimořádných opatření přijatých v době pandemie vládou, resp. ministerstvem zdravotnictví, jako forem správních činností. Následně je analyzují jak z perspektivy obecné úpravy odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, tak z pohledu náhrady v režimu odpovědnosti státu v případě postupů, které byly provedeny v souladu se zákonem. Uvádějí, že právní povaha krizových a mimořádných opatření má klíčovou roli z pohledu náhrady škody. V případě krizových opatření vlády je uplatnění režimu náhrady škody způsobené nezákonným rozhodnutím vyloučeno. - Poznámky.

Lukáš Sadecký

Některé dílčí aspekty ohledně druhu podílů a druhu akcií po novele zákona o obchodních korporacích

Ad Notam, Sv. 26, (2020) č. 4, s. 11-15

Autor rozebírá dopady novely zákona o obchodních korporacích č. 33/2020 Sb. do § 135 („druhy podílů“) a § 276 („druhy akcií“). Zaměřuje se i na původně navrhované novelizační znění k druhu podílů a k druhu akcií a porovnává je se zněním schváleným zkoumanou novelou. Uvádí, že novela přináší jisté interpretační posuny, které přidávají na právní jistotě ohledně variability či modifikace práv spojených s podílem nebo akcií. Především jde o to, že z podílů i akcií může být odebíráno hlasovací právo. U společnosti s ručením omezeným musí být vždy zastoupen alespoň jeden podíl, se kterým je spojeno hlasovací právo. U akciové společnosti musí být vždy zastoupeny akcie, s nimiž je spojeno hlasovací právo v souhrnu jejich jmenovitých hodnot odpovídajících minimálně 10 % základního kapitálu společnosti. Následně autor přibližuje některé další interpretační přínosy novely. - Poznámky.

Zdeněk Koudelka

Nouzové zákonodárství a roušky

Právník, Sv. 159, (2020) č. 12, s. 956-968

Příspěvek se zabývá postavením nouzového zákonodárství, tedy možnostmi tvorby právních předpisů nahrazujících zákony. Nejprve přináší krátkou historii předpisů s mocí zákona vydávaných vládou, zmocňovacích zákonů. Věnuje se problematice nouzového stavu a pravomoci vyhlášovat nouzový stav po r. 1989 v ČR. Poté se autor zaměřuje na opatření vlády a ministerstva zdravotnictví v souvislosti s koronavirovou krizí. Dochází k závěru, že nouzové zákonodárství ve výjimečné a krizové situaci je pro stát nutností, ale může být uplatněno jen, když tak připouští ústavní řád. Za současné právní úpravy je stanovení povinností výkonnou mocí možné jen podle ústavního zákona o bezpečnosti, podmínkou je vyhlášený nouzový stav a příslušná k rozhodnutí je vláda. Opatření ministerstva zdravotnictví stanovící povinnosti, které zákon výslovně nezmiňuje, nemají ústavní oporu. Autor kritizuje skutečnost, že krizová opatření vlády, která stanovují povinnosti občanům, nemají formu právního předpisu, byť jsou jako právní předpis Ústavním soudem materiálně posuzována. - Poznámky.

Ivana Pilařová

Novela zákona o obchodních korporacích k 1.1.2021. (1. část)

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 14, s. 34-42

Příspěvek představuje novelu zákona o obchodních korporacích č. 33/2020 Sb., která upřesňuje a částečně také přepracovává pravidla v řadě oblastí. Nabývá účinnosti dne 1.1.2021. V této části autorka prostřednictvím výkladu a praktických příkladů seznamuje s novelizovanými podmínkami omezujícími a regulujícími výplatu podílů na zisku a z jiných vlastních zdrojů. Zaměřuje se na omezení kladnou hodnotou vlastního kapitálu (test na výši vlastního kapitálu), na omezení nehmotnými výsledky vývoje (test na hodnotu nákladů na vývoj v rozvaze) a na test na úpadek. Rozebírá také možnost zániku práva na podíl na zisku a pravidlo pro vrácení vyplaceného podílu na zisku. -- Viz také Daň a právo v praxi č. 12/2020, s. 13-15.

Ivana Pilařová

Novela zákona o obchodních korporacích k 1.1.2021. 2. část

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 15, s. 24-30

Příspěvek představuje novelu zákona o obchodních korporacích č. 33/2020 Sb., která nabývá účinnosti dnem 1.1.2021. V této části se autorka věnuje novinkám v oblasti záloh na podíl na zisku, pravidlu omezujícímu poskytnutí bezúplatných plnění společníkům a změnám ve stanovení vypořádacího podílu společníka s. r. o. a uvolněného podílu. Dále přibližuje změny v obsahu zprávy o vztazích mezi ovládající a ovládanou osobou i změny vztahující se k výroční zprávě v akciové společnosti. Zmiňuje též změny v rejstříkovém zákonu stanovující postup ohledně obchodních korporací, které za nejméně dvě po sobě jdoucí účetní období nepředložily účetní závěrku a jsou nekontaktní, i prodloužení archivační povinnosti zápisů z jednání nejvyššího orgánu právnické osoby (novelou občanského zákoníku). -- Pohled na novelu přinášejí také příspěvky v čas. Jurisprudence č. 5/2020, s. 1-47 a v čas. Auditor č. 10/2020, s. 4-29.

Richard Pomahač

Soudní dvůr EU: Opakovaný krátkodobý pronájem bytů

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 21, s. 760-762

Seznámení s rozsudkem Soudního dvora EU z 22.9.2020 ve spojených věcech C-724/18 a C-727/18 (Cali Apartments). Autor stručně popisuje skutkovou situaci a rozhodnutí pařížského soudu uložit povinnost vlastníkům garsonek nacházejících se v Paříži zaplatit pokutu a kompenzační opatření směřující k tomu, aby nemovitosti sloužily k účelu dlouhodobého bydlení. SDEU se vyjadřoval k předběžným otázkám položeným Kasačním soudem. Jednalo se o posouzení souladu právní úpravy členského státu, která zakotvuje povolovací režim ve smyslu čl. 4 bodu 6 směrnice o službách na vnitřním trhu (2006/123/EU) s č. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 této směrnice. Odůvodnění uvádí, že vnitrostátní úprava zavádějící režim, který podmiňuje pronájem zařízených prostor určených k bydlení předchozím povolením, musí zohlednit cíl udržet sociální rozmanitost a nezhoršovat bytovou nouzi.

Václav Petrmichl

Subordinační veřejnoprávní smlouvy jako náhrada správních rozhodnutí podmíněných závaznými stanovisky

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 21, s. 737-743

Subordinační veřejnoprávní smlouvy jsou typem veřejnoprávních smluv, které umožňují právně rovnocenným způsobem regulovat veřejnoprávní vztahy jako prostřednictvím jednostranných vrchnostenských aktů. Jsou uzavírány mezi subjektem veřejné správy a nepodřízenou osobou, vůči které směřuje výkon veřejné správy. Autor přibližuje problematiku subordinačních veřejnoprávních smluv ve vazbě na institut závazných stanovisek. Charakterizuje základní rysy úpravy těchto smluv podmíněných závazným stanoviskem v platném právu a správní rozhodování s vazbou na obsah daných smluv. Konstatuje, že jednostranná povaha závazných stanovisek je slučitelná s konsenzuální povahou veřejnoprávních smluv. Využitím závazných stanovisek lze kontrahovat veřejnoprávní smlouvu s obsahovým přesahem do působnosti více orgánů veřejné správy, a to principiálně obdobným způsobem jako v případě správního rozhodování. - Poznámky.

Tomáš Moravec

Vliv lex COVID na odpovědnost statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 11-12, s. 16-27

Článek se zabývá účinky zákona lex COVID (č. 191/2020 Sb.) na odpovědnost statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu. Zkoumána je jednak odpovědnost statutárního orgánu, která je ovlivněna zrušením povinnosti podat insolvenční návrh, a dále omezení možnosti věřitele podat insolvenční návrh. Článek vymezuje předpoklady, kdy je povinnost podat insolvenční návrh dočasně zrušena. Dále vymezuje povinnosti statutárního orgánu podle zákona o obchodních korporacích ve vztahu k insolvenčnímu řízení, jelikož jejich neplnění vede k možné odpovědnosti statutárního orgánu v případě zahájení insolvenčního řízení na základě věřitelského insolvenčního návrhu. - Poznámky.

Účetnictví

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 27, (2020) č. 9

Jak se vyvíjely tuzemské fúze v posledních deseti letech (s. 6-8); Využití metod manažerského účetnictví při rozdělení kapitálových korporací (s. 9-12); Uplatnění daňové ztráty vzniklé v zahraničí - daňové souvislosti přeshraničních fúzí (s. 13-14); Zneužití práva v souvislosti s přeměnou kapitálové korporace (s. 15-22); Jak dál s fúzemi v Evropské unii: rozhovor s prof. Janem Dědičem, profesorem Vysoké školy ekonomické v Praze (s. 23-27).

Účetnictví

Sv. 2020, č. 12

Účetní závěrka obchodních společností k 31.12.2020 (s. 2-11); Vzájemné vazby v konsolidované účetní závěrce (s. 12-19); Analytické účty v účtovém rozvrhu aneb analytiky pro správné sestavení výkazů (4. část) (s. 23-29); Koordinační výbor k osvobození příjmů občanů z převodu podílů v s. r. o. (s. 30-38); Malá revoluce u opravných položek a související interpretace NÚR (s. 39-49); Věcný záměr nového zákona o účetnictví schválila vláda (s. 49-50).

Veřejná správa

Vlastimil Fidler

Kam kráčíš, odpovědné zadávání?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 6 (listopad), s. 4-8

Společensky odpovědné zadávání využívá synergických účinků při vynakládání veřejných prostředků, kdy zadavatel zohlední i jiné efekty veřejné zakázky, než pouze získání ekonomicky nejvýhodnější nabídky, a podporuje její širší společenský dopad. Autor zvažuje, zda má být společensky odpovědné zadávání (SOZ) uzákoněno jako povinná součást zadávacího řízení, či zda vyhovuje aktuální situaci, kdy zákon takovou povinnost nezná. Přibližuje právní rámec SOZ v aktuálním znění zákona o zadávání veřejných zakázek a představuje jeho zákonnou úpravu v zahraničí (Slovensko, Německo). Návazně informuje o možném legislativním zakotvení SOZ prostřednictvím zákona o odpadech (§ 6 a § 28), který je projednáván v Parlamentu ČR. Rozebírá problematiku vymezené definice i sporné uplatnění nových zásad v praxi a zdůrazňuje, že novelizace nebyla podrobena žádné relevantní diskusi na odpovídající odborné úrovni a neexistuje reálné vyhodnocení jejího dopadu. Pokud budou nová zákonná pravidla přijata, dle autora dojde k nejasnému, ale povinnému používání společensky odpovědného zadávání. -- O odpovědném veřejném zadávání ve zdravotnictví viz s. 55-57.

Adéla Havlová, Petra Kašpárková

Reálné limity ZZVZ při omezení účasti dodavatelů ze třetích zemí

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 6 (listopad), s. 38-42

Článek přináší koncepční pohled na omezování účasti zahraničních dodavatelů tak, jak je upraveno v zákoně o zadávání veřejných zakázek. Autorky se zaměřují na dva případy omezování účasti: pro všechny zadavatele, jak vyplývá ze základních zásad dle § 6 odst. 3 zákona o zadávání veřejných zakázek, a pro zadavatele sektorových veřejných zakázek podle § 168 ZZVZ. Uvádějí, že zadávací směrnice ani ZZVZ neumožňují zadavatelům omezit účast zahraničních dodavatelů z členských států EU a ze zemí, jež unijní předpisy stavějí členským státům naroveň. Omezením nepodléhají také dodavatelé se sídlem ve státě, s nímž má ČR nebo EU uzavřenu mezinárodní smlouvu zaručující přístup k zadávání veřejných zakázek (GPA, Agreement on Government Procurement). Ve vztahu k § 6 odst. 3 autorky doporučují výslovné zakotvení omezení účasti dodavatelů z vybraných států v zadávacích podmínkách, zvažují také otázku možného omezení subdodavatelů. Výhradně u sektorové veřejné zakázky se dá uplatnit možnost vyloučení účastníka nabízejícího pro plnění veřejné zakázky převážně zboží ze třetích zemí.

Vláda schválila návrh novely zákona o veřejných zakázkách

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 23-24, příl. Legislativa s. i

Informace o vládním návrhu novely zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. (sněmovní tisk č. 1099). Jejím hlavním cílem je reagovat na odůvodněné stanovisko EK, týkající se nedostatečné transpozice některých pravidel stanovených v evropských zadávacích směrnících, především ve vztahu ke stanovení předpokládané hodnoty veřejných zakázek pravidelné povahy a v otázce přípustnosti ústního jednání v zadávacím řízení. Návrh se dále zaměřuje na některé nedostatky v právní úpravě zadávání veřejných zakázek, které byly identifikovány za dobu účinnosti zákona č. 134/2016 Sb. Jedná se zejména o změny vedoucí ke zpřesnění některých institutů a vyjasnění pravidel, změny týkající se snížení administrativní zátěže a formální změny opravující zjevné chyby a srozumitelnost textu. Článek tyto úpravy podrobněji přibližuje.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Veřejná správa**Sv. 31, (2020) č. 12**

Petr Mlsna: Je čas bilancovat (s. 2-4); Ustavující zasedání krajských zastupitelů (s. 5); Kraje v novém: pozici obhájili jen tři hejtmani (s. 6-10); Volby 2020: zvládly se i speciální situace (s. 11-14); Role krajů a její proměny (s. 15-16); Vzpomínky na důležitý krok reformy (s. 17-19); Rozvoj regionů: Odhalil jejich silné a slabé stránky - zákon č. 51/2020 Sb. (s. 20-21); Martin Netolický: Stále vidíme snahy o upozadění krajů (s. 22-24); Starosta Brandýsa nad Labem – Staré Boleslavi: Mám na mušce efektivnost (s. 25); Vánoce. Tradiční, ale jiné (s. 26-29); Obce a kraje v bezprecedentní situaci - hospodaření obcí (s. 30-31); Nebojme se otevřených dat ve veřejné správě (s. 32-33); Legislativní změny v oblasti odpadového hospodářství finišují – jaké úkoly čekají na obce v roce 2021? (s. 34-35); Abeceda ze zákona č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků: cílová skupina; cíle vzdělávání (s. 36); Kroniky obcí (s. 38).

Veřejné finance. Rozpočet**Návrh zákona o státním rozpočtu ČR na r. 2021**

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 21, příl. Legislativa, s. ii

Stručná informace o schválení návrhu státního rozpočtu České republiky na r. 2021 vládou ČR a o Návrhu střednědobého výhledu na léta 2022-2023. Schodek státního rozpočtu návrh předpokládá ve výši 320 mld. Kč. Článek upozorňuje, že vzhledem k opatřením v souvislosti s covid-19 nebylo možné dodržet termíny pro jeho přípravu, návrh mohl být nově předložen PS do 30.10.2020. Dále uvádí, že zákonem č. 207/2020 Sb. byla schválena novela zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, která dočasně vytvořila fiskální prostor na úrovni strukturálního deficitu ve výši 4 % HDP pro r. 2021, s postupným snižováním do r. 2028. Součástí článku je také upozornění na reakci Evropské komise na dlouhodobou udržitelnost a překročení referenční hodnoty schodku českých veřejných financí. -- Viz také infografika k hospodaření státního rozpočtu v r. 2020 v čas. Právní rádce č. 11/2020, s. 18-19.

Martin Greive, Jan Hildebrand, Donata Riedel, Thomas Sigmund

Noch mehr Schulden wegen Corona : Bundeshaushalt**Ještě více dluhů kvůli koronaviru : spolkový rozpočet**

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 231 (27.11.2020), S. 8-9

Rekapitulace vývoje německého státního dluhu v rámci koronavirové krize. Vyrovnaná rozpočtová bilance spolkové republiky byla narušena potřebou řady podpůrných a záchranných opatření, v důsledku čehož dosáhly státem garantované půjčky výše 218,5 miliardy eur. V součtu s r. 2021 je dle současných odhadů předpokládáno celkové zadlužení ve výši min. 340 miliard eur, což odpovídá více než 30% nárůstu během dvou let.

Karolína Zábojníková

Prudké navýšení dluhu v celé EU

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 11-12, s. 47

Výdaje spojené s koronavirovou krizí vedly ve 2. čtvrtletí r. 2020 k deficitům v celé EU (-11,0 % HDP). Ve směru deficitu působily vyšší výdaje přímo související s řešením pandemie, včetně nákupu zdravotnického materiálu, zajištění testování apod. Velkou část rozpočtu tvořila také pomoc podnikům a občanům, kteří byli krizí finančně zasaženi. Deficit hospodaření sektoru vládních institucí vykazovaly ve 2. čtvrtletí všechny země EU. Nejvyšší relativní deficit mělo Španělsko (-24,6 % HDP) a Rakousko (-16,8 %). Naopak nejnižšího schodku dosáhlo Lotyšsko (-1,3 % HDP). V ČR deficit činil -7,5 % HDP.

Julie Hrstková, Jan Prokeš, Marek Miller

Státní rozpočet loni skončil nejvyšším schodkem v historii, covid-19 stál Česko přes 200 miliard

Hospodářské noviny, Sv. 65, (2021) č. 3 (6.1.2021), s. 3

Článek shrnuje hospodaření státního rozpočtu ČR za r. 2020 a upozorňuje na prudký růst deficitu a neudržitelnost veřejných financí. Autoři identifikují jednotlivé faktory, které vedly k historickému schodku státního rozpočtu 367,4 mld. Kč, jako hlavní vidí fiskální podporu krizí zasažené ekonomice.

Marek Štampach

Výdaje na výzkum a vývoj dosáhly rekordu

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 11-12, s. 38-39

Celkové výdaje na výzkum a vývoj v České republice byly v r. 2019 rekordních 111,6 mld. Kč, téměř o 9 mld. Kč více než v předchozím roce. To je dáno také neustálým růstem prostředků, které na výzkum a vývoj vynakládají podniky. Během posledních tří let rostly podnikové zdroje každoročně v průměru o 10 %. Současně v posledních letech pozorujeme také výrazný nárůst prostředků ze státního rozpočtu. Významnou složku financování VaV tvoří také finance ze strukturálních fondů EU, ty mezi lety 2012-2015 směřovaly především na výstavbu nových výzkumných center.

Zdravotnictví

Jacqueline Goebel, Daniel Goffart, Rüdiger Kiani-Kress, Hannah Krolle, Jürgen Salz, Heike Schwerdtfeger, Thomas Stölzel, Cordula Tutt, Silke Wettach

Virus im Visier

Virus v hledáčku

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 47, S. 14-21

Zdá se, že byla nalezena vakcína proti koronaviru - a pochází také od německé společnosti Biontech. Euforie je velká, vypadá to, že doba bez viru Covid-19 je na dosah. Příliš mnoho otázek však zůstává nezodpovězeno. Například kdo, kdy a kolik vakcíny dostane.

Ostatní

Michael Rossi

Slovakia after Fico : systemic change or more of the same?

Slovensko po Ficovi : systémová změna nebo stále to samé?

Politologický časopis = Czech Journal of Political Science, Vol. 27, (2020) No. 3, p. 235-258

Slovenské parlamentní volby v únoru 2020 zcela překreslily tamní volební mapu. Ve volbách zvítězilo opoziční hnutí OL'ANO Igora Matoviče, které se po dobu kampaně vymezovalo proti vládní straně Smer Roberta Fica. Podle autora může nová vláda pomoci nastolit změnu současného systému a demokratizovat rozvoj Slovenska. SR má v tomto smyslu stále velké mezery, ačkoli je otázkou, do jaké míry se to může se současným rozložením sil v parlamentu, který je složen výhradně z konzervativních a populistických stran, podařit. Do Národní rady Slovenska se totiž nedostala žádná z liberálních stran. Ty dle autora ztratily ještě před volbami své momentum a zůstaly těsně pod volebním kvórem. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky monotematického čísla věnovaného slovenským volbám v r. 2020.

Vlastimil Havlík, Miroslav Nemčok, Peter Spáč, Jozef Zagrapan

The 2020 parliamentary elections in Slovakia : steadily turbulent change of direction

Parlamentní volby v roce 2020 na Slovensku : nepřetržitá a turbulentní změna směru

Politologický časopis = Czech Journal of Political Science, Vol. 27, (2020) No. 3, p. 221-234

Autoři analyzují výsledek voleb do slovenského parlamentu v r. 2020 a zkoumají politické ideologie (politických) stran, které překonaly volební práh 5 % a dostaly se do parlamentu. Pozorují vzestup populistických stran a hnutí, které v těchto volbách zaznamenaly úspěch. Populistická strana Igora Matoviče Obyčajní ľudia (OL'aNO), ostře se vymezující proti elitám a imigrační politice EU, tyto volby vyhrála se ziskem 53 křesel. Stěžejním bodem voleb byla zejména imigrační politika, ta se stala jádrem předvolební kampaně např. strany Naše Slovensko, jež se vymezuje velmi negativně vůči EU. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky monotematického čísla věnovaného slovenským volbám v r. 2020.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 51-52

Svět 2021 - téma čísla; Uzdravit finance bude těžké, ke stárnutí se přidají deficity (s. 19); Stárnoucí Husákovy děti si vynucují penzijní reformu (s. 20-21); Změny v odpisech omezí spory s úřady - daňový balíček (s. 22); Růst cen bytů zpomalí, zlevňování se ale nechystá (s. 24-25); Parlament se připravuje na legislativní smršť (s. 38-39); Růst nezaměstnanosti se zastaví pod pěti procenty (s. 42-43); Joe Biden: prezident období temna (s. 44-46); Země EU proti covidu nasadily obří částky (s. 50-51); Technologický svět čekají revoluční změny (s. 62-64).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 65, (2021) č. 1-2

Výnosy českých státních dluhopisů mají růst (s. 10); Jak vybudovat lepší Česko: Češi ztratili důvěru ve stát, společnosti i politikům chybí jednotící vize - téma čísla o české budoucnosti (s. 12-15); I z Česka se může stát rozpolcená Ukrajina - rozhovor s profesorem ekonomie Štěpánem Jurajdou (s. 16-19); Očkování proti covidu začalo, v ekonomice se to projeví až v létě (s. 28-29) a související rozhovor s profesorem V. Thonem na s. 30-31; Dave Ramsey: muž, který učí Ameriku šetřit (s. 36-37); Dějiny ekonomiky: Starověk - mezi trhem a přerozdělováním - seriál (s. 42-45); Pandemie vysává z firem peníze. Řešení potíží se nevyplatí odkládat - návod, jak se vyhnout bankrotu (s. 52-53).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 236 (8.12.2020)

Plán senátorů: daňový zmetek se opraví jen mírně: rozpočet přijde až o 100 miliard (s. 1) a související komentář na s. 10; Evropa jde od uhlí, Česko zaspalo (s. 4); Biden musí zachránit USA před virem i recesí. Evropa bude až na druhém místě (s. 6); Fond obnovy může EU vytvořit bez Polska a Maďarska (s. 6) a komentář na s. 10; Home office využívá necelá polovina firem v ČR (s. 12); Železniční dopravci dosáhnou na další stamiliony od státu (s. 12); Velcí hráči z Wall Street sázejí na digitální zlato: investice do bitcoinu a dalších kryptoměn skrze fondy jsou na vzestupu, jednou z výhod je lepší zabezpečení - vývoj cen hlavních kryptoměn (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 239 (11.12.2020)

Snížení daní směřuje do finále: Senát opravil kritizovaný daňový balíček, na tahu je Sněmovna (s. 1) a související příspěvek na s. 2; Schillerová s Maláčovou se prou o reformu penzí (s. 2); Daňové kobry umřely. Na Slovensku je chci vzkřísit - rozhovor s Jiřím Žezulkou, novým ředitelem Finanční správy na Slovensku (s. 6); Poláci a Maďaři ustoupili, unijní fond proti pandemii bude. Česko může získat stovky miliard korun (s. 9); Firmy trápí nejistá budoucnost a silný pokles poptávky (s. 10); Česká ekonomika a inovace? Ani náhodou (s. 12); Stovky žádostí o odškodnění posoudí externisté: vnitro nemá kapacity, aby zvládlo agendu kompenzací za vládní opatření při koronaviru. Dojde na ně až v průběhu příštího roku (s. 17).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 240 (14.12.2020)**

Německo přijalo rozpočet s dluhem 180 miliard euro (s. 4); Odkládaná reforma počítá s penězi, které státu zatím chybí - hlavní změny důchodové reformy (s. 4); Miliardy z USA mají střední Evropě pomoci stavět silnice i plynovody - investiční fond Trojmoří (s. 6); Země EU včetně Česka chtějí být co nejrychleji zelené. Babiš prosadil úlevy kvůli kůrovci (s. 7); Mánie na trzích. Akcie technologických nováčků táhnou (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 243 (17.12.2020)**

Zákony na pomoc nájemníkům zůstávají platné (s. 2); Babiš hlasy nesehnal. Poslanci odmítli schválit státní rozpočet na příští rok (s. 3); Žádné vouchery, vrátíme hotovost. Cestovky lákají klienty na nové služby i zvýšené garance (s. 5); Huawei v sevření - bezpečnostní hrozba a 5G sítě (s. 8-9); Bitcoin stál poprvé přes 20 tisíc dolarů (s. 12); Hypotéky jsou i v krizi na rekordu. Nemovitosti stále podražují - hypoteční trh v ČR (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 245 (21.12.2020)**

Z bilionové pomoci firmám je zlomek: někteří podnikatelé se podpory nedočkali vůbec (s. 1); Rozpočet Babiš ustál. Čeká ho ještě změna daní a prodloužení nouzového stavu (s. 3); Bankovní identita výrazně zvýší konkurenci na trhu (s. 4) a související komentář na s. 10; Janet Yellenová, příští ministryně financí USA, hodlá pumpovat do ekonomiky další stamiliardy (s. 7); Vakcína i daňový balíček nahrají zvyšování sazeb - úrokové sazby ČNB (s. 11).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 248 (28.12.2020)**

Rok s koronavirem: Česko 2020 (s. 4); Odsouvat změny v exekucích je v době krize riskantní - změna exekučního řádu (s. 7); 2020: konec pohádky o státu jako firmě - komentář (s. 10); Reforma penzí je ztracené téma - komentář (s. 10); Dotace za 163 mil. pro Agrofert nedal stát unii k proplacení (s. 12); Vztahy Evropské unie a Británie se už za pár dní zásadně změní. Navzdory dohodě o brexitu (s. 13); Ekonomika poroste, lidí bez práce ale přibude - prognóza české ekonomiky (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 249 (29.12.2020)**

Nová éra Škody Auto (s. 4); Hypotéky na rekordu: navzdory pandemii letos banky sjednaly úvěry na bydlení v doposud nebývalém objemu. Čechy k jejich pořízení pobízela nízká úroková sazba, ale i zrušená daň z nabytí nemovitosti (s. 6); České e-shopy letos výrazně rostly. Očekávají tržby 196 miliard (s. 7); Burzy na houpačce: světové akciové trhy za sebou mají rok, ve kterém se napřed na jaře prudce propadly v reakci na pandemii nemoci covid-19. Následně však přišel růst a trhy naopak dosahovaly rekordů (s. 10); Soumrak uhlí v Česku: vláda určila termín odchodu od uhlí na rok 2038 (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 1 (4.1.2021)**

Kdo si polepší na dani - daňový balíček (s. 2); Nový stavební zákon má velké ambice. Jeho schvalování míří do finále (s. 5); Miliardy z Evropy: Česko letos začne řešit příjemný problém. Potřebuje smysluplně utratit rekordní množství peněz z evropských dotací, které do země přijdou a hodně přilepší malým a středním firmám (s. 10); Bankovní identita nahradí občanské průkazy (s. 10); Vše, co firmy potřebují vědět o vztazích s Británií (s. 14); Dotace pomohly elektroautům (s. 16).

Hrot**Sv. 2020, č. 32**

Vánoce na sekeru: přesun vánočních nákupů na internet s sebou přinesl nový trend: je jednodušší si na dárky půjčit. Společně s koronakrizí je to koktejl zaručující nárůst exekucí - téma čísla (s. 6-11); Hasíme požáry: do historie se zapíše jako ministryně financí, která nejvíce zadlužila Česko - rozhovor s ministryní A. Schillerovou o podpoře covidové ekonomiky a stavu veřejných financí (s. 18-22); Evropě to osladíme 2.0: naplno se rozjíždějí přípravy na české předsednictví Radě Evropské unie v roce 2022. V balíku je 1,2 miliardy korun (s. 28-29); Symbolické, přečtené datum: uhelná komise doporučila ukončit těžbu v roce 2038. Důležitější než termín však bude to, kolik uhlí se do té

doby v Česku spálí (s. 30-31); Křeček průmyslníkem: Němci jedou, Češi ještě o chlup lépe. A všichni zuřivě schraňují zásoby - makropohled M. Zámečnicka (s. 32-33); Tisíc sýrů pro Macrona: francouzský prezident stojí uprostřed navzájem propojených dilemat (s. 36-37); Japonský svátek 3P: Japonci pochopili covid-19 lépe než většina světa a skutečně se jim ho podařilo zkrotit - ve spolupráci s The Economist (s. 40-41).

Hrot

Sv. 2020, č. 33-34

Fakt boží investice: sto milionů v Arce, nepovedené realitní projekty i sázka na novou banku. Církev se v Česku učí investovat. Zatím jí to moc nejde - téma čísla (s. 6-11); Na toboganu do prázdného bazénu: covidem a vládní ignorancí rozvrácené služby mohou zásadně ohrozit oživení ekonomiky v příštím roce (s. 24-25); 2020 je za námi. Konečně: účet za nepovedeným rokem a nadějná pozvánka do toho příštího (s. 26-27); Lidé na dálkové ovládání: home office změnil fungování českých firem. V dobrém i ve zlém (s. 33); Reforma, která nebude: spravedlivé důchody podle představ Jany Maláčové znamenají vyšší důchody. Zaplatili by je živnostníci nebo firmy ve vyšších odvodech (s. 34-35); Bruselská remíza: Angela Merkelová vsadila při střetu s Orbánem a Kaczyńským na dlouhodobou strategii. Unie z ní může profitovat (s. 44-45); Zvládneme to i bez fosilních paliv: v příštích letech se už nelze vymlouvat na to, že Čína a USA v dekarbonizaci nic nedělají, říkají autoři studie o bezemisní budoucnosti Daniel Svoboda a Viktor Hanzlík (s. 50-53); Dlouhý arabský podzim: před deseti lety začalo arabské jaro. Trvalo krátce a od té doby je na tom většina arabského světa ještě hůř než předtím - článek The Economist (s. 56-57); Koronavirová úvěrová obezřetnost (s. 59); Zdanění příjmu z akcií může destabilizovat trh: schválení návrhu na zdanění akcií může vést k výprodeji akcií i jiných aktiv ještě před koncem roku, a vyvolat tak prudké výkyvy v jejich cenách (s. 79).

Hrot

Sv. 2021, č. 1

Zapomeňte na Švejka: doháníme desítky let ztraceného času, říká o modernizaci české armády elitní voják a současný poradce premiéra Petr Matouš (s. 16-21); České vědecké nebe: rok 2020 ve vědě nebyl jen o koronaviru. Přinášíme přehled toho, co dalšího se povedlo českým vědcům a vědkyním působícím v Česku i v zahraničí (s. 25-27); Labyrint světa a ráj doporučení: Česko je více než dvakrát bohatší než světový průměr, pouze pocit "sám mám málo" se nás drží - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); Firemní prodeje ani covid nezastavil (s. 35-37); Jak se přechází na zelenou: světu bude brzy ročně scházet nejméně pět milionů tun mědi potřebné k "zezelenání" globální ekonomiky - suroviny (s. 40-41); Píchačky v obýváku: současný rozmach práce z domova nás vrací na začátek průmyslové revoluce. I výhody jsou dnes stejné jako v 18. století - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Zmást a ošálit: špehování, propaganda a sabotáže jsou pořád běžné, ale demokratické armády už neumějí oklamat nepřítele - ve spolupráci s The Economist (s. 44-45).

Hrot

Sv. 2021, č. 2

Chceš, nechceš? Musíš!: otázka nezní, jestli se proti covidu očkovat, ale jak to provést co nejdříve. A v tom vláda opět selhává - téma čísla (s. 6-10); Jak zasypat mzdovou propast: dosažení dokonalé rovnosti na výplatních páskách žen a mužů by si žádalo tvrdé sociální inženýrství. Existují ale i méně radikální cesty, jak zmenšit gender pay gap (s. 30-31); Ta naše burzička česká: zájem o uvedení akcií na pražskou burzu není zrovna vysoký (s. 32-33); Chemičky za zdravá pole: Evropa chce zemědělství bez chemie. Zatímco v politice se o nastavené cíle vedou ostré boje, výrobci pesticidů a hnojiv se už připravují na novou realitu (s. 36-37); Špatné dluhy na obzoru: proč bude v současné atmosféře pro banky takticky lepší poskytovat odklady a restrukturalizovat - makropohled M. Zámečnicka (s. 38-39); Dědictví hanby a příležitosti: invaze na Capitol Hill a dvojité vítězství demokratů v Georgii změni průběh Bidenova prezidentství - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Konec hry na Alibabu: tažení čínských regulátorů proti firmám Jacka Ma je jenom začátek - ve spolupráci s The Economist (s. 44); Hypoteční sprint 2020 (s. 45); Bitcoinový paradox: nejpoužívanější kryptoměna si musí vybrat, jestli chce být Rockefellerem nebo Che Guevarou (s. 46-48).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 18, (2020) č. 12

Daň z nemovitých věcí (s. 3-8); Nabytí majetku příspěvkovou organizací darem (s. 15-17); Účetnictví společenství vlastníků jednotek - 9. část - rozvaha (s. 24-30); Legislativní novinky s komentářem: chráněný účet - zařazení nové právní úpravy do občanského soudního řádu (s. 35-36).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	38
Ekonomické vědy. Ekonomie	38
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	38
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	39
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	39
Podnik a podnikání.....	39
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	40
Právo.....	40
Veřejné finance. Rozpočet	42
Ostatní	42

Daně

29687

Martin Sádovský

DPH u prodeje zboží přes elektronické obchody

Praha : Grada, 2020, 221 stran : ilustrace

Výklad pravidel uplatňování DPH včetně plánovaných změn od 1.7.2021. Přehled základních obchodních modelů přes e-shopy nebo digitální platformy. Výklad principů fungování DPH, její pravidla a dopady u prodeje přes e-shopy. Zvláštní režim jednoho správního místa, který umožňuje přiznat a odvést DPH pouze v jednom státě, ačkoliv povinnost přiznat a odvést DPH vznikla v jiných členských státech. Tento režim funguje přes internetový portál Mini One Stop Shop (MOSS) a od 1.7.2021 se nově vztahuje možnost splnění povinnosti přiznat a odvést DPH i na prodej zboží na dálku, na prodej na dálku u zboží dovezeného ze 3. země. Zvláštní režim pro přiznání a odvod DPH u dovozu zboží, sloužící společnostem, které vyřizují celní odbavení zásilek při dovozu zboží koncovým zákazníkům. Aplikace pravidel DPH na jednotlivé obchodní modely a jejich možné efektivní řešení. - První vydání - ISBN: 978-80-271-1690-4 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

29640

Paul Collier

The future of capitalism : facing the new anxieties

Budoucnost kapitalismu : jak čelit novým obavám

[London] : Penguin, 2019, 247 stran

Nové hluboké rozpory trhají strukturu Británie a dalších západních společností: prosperující města versus provincie, vysoce kvalifikovaná elita versus méně vzdělaní a bohaté versus rozvojové země. Jak se tyto rozdíly prohlubují, ztratili jsme smysl pro etickou povinnost vůči ostatním, která byla zásadní pro vzestup poválečné sociální demokracie. Doposud na tyto rozpory odpověděly pouze obrozenecké ideologie populismu a socialismu, které vedly k seismickým otřesům Trumpa, brexitu a návratu krajní pravice v Německu. Slyšeli jsme mnoho kritik kapitalismu, ale nikdo dosud nepředložil realistický způsob, jak to napravit. Ekonom Paul Collier předkládá upřímnou diagnózu selhání kapitalismu a pragmatickou a realistickou vizi toho, jak jej můžeme napravit. Na základě svých vlastních řešení a nápadů od nejvýznamnějších světových vědců v sociální oblasti nám ukazuje, jak zachránit kapitalismus před sebou samým. - Poznámky. - ISBN: 978-0-141-98725-5 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

29688

Vladimír Pikora & Markéta Šichtařová

Jak nepřijít o peníze, aneb, průvodce v dobách bouřlivých

Praha : NF Distribuce, 2020, 148 stran : barevné ilustrace

Známí ekonomové komentují a kriticky hodnotí vývoj evropské i české ekonomiky od světové finanční krize v letech 2008-2009 až po období pandemie koronaviru COVID-19 v roce 2020. Vyjadřují se k takovým otázkám jako jsou: růst EU od zavedení eura až po krizi 2009; společná měna - pozitivita a negativa; hospodářská krize v letech 2008 až 2010; úloha Evropské centrální banky; chyby hospodářské politiky EU; řecký příklad; nárůst veřejného dluhu a měnová stabilita; zhoršení investičního prostředí; záporné nebo extrémně nízké úrokové sazby; nízké výnosy; měnová politika a zelená politika; riziko zrušení hotovosti. Co může občan udělat, aby ho stát neobral o úspory, na co si dát pozor a jak ochránit hodnotu svého majetku v nejistých časech? - První vydání - ISBN: 978-80-88200-16-1 (brožováno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

29685

Martin Kovář

Brexit : drama psané přes průliv

Praha : Havlíček Brain Team, 2020, 231 stran

Chronologický výklad vztahů mezi Anglií, respektive Vekou Británií a evropským kontinentem. Publikace nabízí zajímavý pohled na významnou událost moderní doby, jakou je odchod Spojeného království z Evropské unie. První část nastiňuje rámec soužití ostrovního státu s kontinentální Evropou od nástupu tudorovské dynastie do vrcholného období Velké Británie jako první světové velmoci na konci 19. století; druhá část zahrnuje britsko-evropské vztahy ve století dvacátém; třetí část je pak věnována aktuálnímu brexitu. Každá z kapitol je doprovázena příběhem, který přibližuje příslušný časový úsek historie, a přehledem se stručnými portréty osob, které zásadním způsobem ovlivnily určitou dějinnou etapu ostrovního státu. - Vydání první - ISBN: 978-80-87109-70-0 (vázáno)

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

29690

Irena Válková

Poskytování peněžních prostředků z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů v České republice - právní aspekty

Praha : Leges, 2020, 208 stran : tabulky

Ucelený přehled systematiky právních aspektů finančních vztahů, které při poskytování peněžních prostředků z rozpočtu EU a finančních mechanismů vznikají mezi adresáty finančního práva. Práce zkoumá právní aspekty poskytování peněžních prostředků z rozpočtu EU a finančních příspěvků zemí Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) v ČR. Poskytuje celkový přehled o systematice právních aspektů finančních vztahů mezi adresáty finančního práva. Hodnotí aspekty z hlediska právních principů pomocí interpretačních metod, jako jsou jazykový, historický nebo teleologický výklad. Dále jsou tyto právní aspekty konfrontovány se skutečnými potřebami praxe. Monografie zahrnuje také návrhy možných řešení problémových oblastí, které mohou být podkladem pro změnu právní úpravy. - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-435-0 (brožováno)

Podnik a podnikání

29692

Paul J. Fielding ; překlad: Dagmar Kleinová

Jak správně řídit projekty : osvojte si nezbytné dovednosti pro časově a finančně efektivní řízení projektů

V Brně : Lingea, 2020, 250 stran : ilustrace

Základy a principy řízení projektů. Praktická příručka se zabývá různými typy modelů projektů, otázkami souvisejícími s plánováním kvality, personálním zajištěním, řízením nákladů a harmonogramu projektů (time managementu projektů) apod. V jednotlivých kapitolách jsou vyloženy také pojmy jako např. místo projektového manažera v rámci organizace, rozsah projektu, modely životního cyklu projektu, vyhodnocení projektu a získané zkušenosti. Příručka obsahuje praktická cvičení a užitečné tipy, které provedou problematikou úspěšného řízení projektu od jeho vzniku až po dokončení. - 1. vydání - ISBN: 978-80-7508-622-8 (brožováno)

29691

Marek Vochozka a kolektiv

Metody komplexního hodnocení podniku

Praha : Grada, 2020, 479 stran : ilustrace

Definice různých účelů a způsobů hodnocení či ocenění podniku a analýza metod komplexního hodnocení. Historie metod komplexního hodnocení podniku nejen v prostředí ČR. Zhodnocování podniku v pojetí Management By Objective. Finanční analýza. Nástroje hodnocení podniku. Bonitní a

bankrotní modely. Benchmarkingové modely hodnocení podniku. Modely založené na umělých neuronových sítích. EVA Entity. EVA Equity. Další ukazatele hodnocení podniku (MVA, TSR). Metoda Harryho Pollaka - hodnocení životaschopnosti podniku. Vypovídací hodnota vybraných bankrotních modelů. Výklad je doplněn o případové studie. - 2. aktualizované vydání - Přílohy. - ISBN: 978-80-271-1701-7 (vázáno)

29550IX

Petr Čech, kolektiv autorů

Změny v právní úpravě s.r.o. a a.s. od 1.1.2021. Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních České republiky, 2020, 64 stran

První část publikace nabízí odborný komentář nejdůležitějších změn, které přináší tzv. velká novela zákona o obchodních korporacích (zák. č. 33/2020 Sb.) především pro kapitálové obchodní společnosti, tj. s.r.o. a a.s. Změny se týkají např. rozdělení a výplaty zisku a jiných vlastních zdrojů, konání valných hromad, zpřísnění odpovědnosti členů statutárních orgánů, důsledků neschválení smlouvy o výkonu funkce člena voleného orgánu, monistického systému akciové společnosti aj. V druhé části Metodických aktualit jsou uveřejněna stanoviska k odborným dotazům. Např. pacht pozemku z pohledu DPH, pracovní poměr a nemoc, pracovní cesty, zaměstnanecký benefit, účtování kompenzačního bonusu OSVČ aj. - Rubrika Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-011-5 (brožováno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

29686

Jakub Tomšej

Diskriminace na pracovišti

Praha : Grada, 2020, 176 stran

Právní úprava týkající se zákazu diskriminace na pracovišti. Publikace srozumitelně shrnuje základní informace o aktuální legislativě (včetně odkazů na nejnovější změny i soudní rozhodnutí), poskytuje odpovědi na často kladené otázky a přibližuje problematiku rovného zacházení pomocí praktických příkladů. Prodobněji z obsahu kapitol: diskriminační důvody, zákaz diskriminace a nábor zaměstnanců, odměňování a další pracovní podmínky, výjimky ze zásady rovného zacházení, zaměstnávání osob se zdravotními potížemi, obtěžování, mobbing a bossing, diskriminace před soudem, postih ve správním řízení, compliance a interní vyšetřování. Výklad zohledňuje právní stav k 1.9.2020. - První vydání - V příloze znění příslušné legislativy. - ISBN: 978-80-271-1014-8 (brožováno)

Právo

29638

Alexander J. Bělohávek

Arbitration : principles and particularities**Rozhodčí řízení : principy a zvláštnosti**

Chisinau : Eliva Press, 2020, vii, 229 stran

Knihla průřezově mapuje řadu základních otázek mezinárodního rozhodčího řízení, a to od jeho základů a vazby na základní práva, přes problematiku rozhodčí smlouvy, jejího charakteru jako smluvního institutu a práva na rozhodčí smlouvu použitelného, postavení rozhodce a jeho nezávislosti a nestrannosti z pohledu mezinárodních standardů až k otázkám průběhu rozhodčího řízení. Pozornost je věnována rovněž právům a povinnostem stran, ale i mechanismům obrany proti rozhodčímu nálezu jako mimořádnému opatření. - Poznámky. - ISBN: 978-9975-3417-4-5 (brožováno)

29689

Petra Hrubá Smržová, Petr Mrkývka a kolektiv

Finanční a daňové právo

Plzeň : Čeněk, 2020, 493 stran

Učebnice seznamuje čtenáře se základními principy, které jsou nutné k orientaci jak ve finančním právu, tak ve finanční vědě. Výklad je rozložen do kapitol: Finanční věda a věda o finančním právu; Finanční politika a úvod do jejího studia; Finanční instituce; Rozpočtové právo; Mimorozpočtové fondy; Měnové, bankovní a devizové právo; Bezhotovostní peníze; Zahraniční platební operace; Evropská hospodářská a měnová unie; Právo kapitálového trhu; Pojišťovnictví; Druhá část učebnice podává výklad daňového práva v částech: Vývoj bernictví na území ČR; Úvod do studia daňového práva; Přímé daně; Nepřímé daně; Cla; Poplatky; Správa daní a poplatků; Daňové řízení; Základy účetnictví. Každá kapitola obsahuje výklad nejdůležitějších pojmů, názorné grafy, tabulky, boxy a kontrolní otázky. Kniha vychází z právního stavu platného k 1.1.2020. - 3. aktualizované a rozšířené vydání - ISBN: 978-80-7380-796-2 (vázáno)

29641

Richard Susskind

Online courts and the future of justice**Online soudy a budoucnost spravedlnosti**

New York : Oxford University Press, 2019, xviii, 347 stran : grafy

Ve většině vyspělých právních systémů trvá řešení občanských sporů příliš dlouho, stojí příliš mnoho a proces není jen zastaralý, ale pro obyčejné smrtelníky nesrozumitelný. Soudy některých jurisdikcí jsou zahlceny ohromujícím množstvím nevyřízených případů. Na základě praxe v oblasti právní technologie a soudnictví ukazuje autor, jak můžeme využít pozoruhodný dosah internetu (více než polovina lidstva je nyní online), abychom pomohli lidem pochopit a vymáhat jejich zákonná práva. Online soudy poskytují "soudní řízení online" - rozhodování případů lidskými soudci, ale nikoli ve fyzických soudních síních. Místo toho jsou důkazy a argumenty předkládány prostřednictvím online platform, pomocí kterých soudci rovněž vydávají svá rozhodnutí. Online soudy také používají technologii, která soudům umožňuje vydávat více než soudní rozhodnutí. Například poskytují nástroje, které uživatelům pomáhají porozumět příslušným zákonům a dostupným možnostem, formulovat argumenty a shromažďovat důkazy. Susskind důkladně hodnotí výhody a nevýhody a předpovídá, jak umělá inteligence, strojové učení a virtuální realita pravděpodobně u soudní služby převládou. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-0-19-883836-4 (vázáno)

29693

Tomáš Moravec a kolektiv

Základy práva pro neprávnický : po rekodifikaci soukromého práva

Plzeň : Čeněk, 2020, 294 stran

Základy práva a vývoj právní filozofie. Výklad hlavních právních pojmů (právo, prameny práva, právní normy, výklad a realizace práva, systém, právní poměry, zákonnost a právní odpovědnost aj.). Základní problematika státovědy (stát, formy státu, funkce státu apod.). Učebnice se dále zabývá nejen oblastí hmotného práva, ale i práva procesního, zejména občanským soudním řízením. Reaguje na dílčí novely, které byly přijaty po rekodifikaci soukromého práva. - 5. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7380-826-6 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29540/1392

Regionální školství. Pedagogičtí pracovníci : redakční uzávěrka 1.10.2020

29540/1391

Silniční doprava. Pozemní komunikace. Veřejné služby v přepravě cestujících. Dráhy : redakční uzávěrka 1.10.2020

29540/1393

Služební poměr. Policie ČR : vězeňská služba, zpravodajská služba, BIS, Generální inspekce bezpečnostních sborů : redakční uzávěrka 5.10.2020

29540/1394

Správní řád. Přestupky. Soudní řád správní : změny v souvislosti s liniovým zákonem : zákon o některých přestupcích, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich : redakční uzávěrka 19.10.2020

29540/1389

Trestní předpisy : trestní zákoník, trestní řád, ochrana svědka, výkon trestu odnětí svobody ... : redakční uzávěrka 14.9.2020

Veřejné finance. Rozpočet

29683 *Pouze prezenčně*

Ministerstvo financí

Dokumentace k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2021 : pro jednání Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Praha : Ministerstvo financí ČR, 2020 (říjen), 9 částí : tabulky

Dokumentace k návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021 se skládá z těchto částí: Vládní návrh zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021; Střednědobý výhled státního rozpočtu ČR na léta 2022 a 2023. Další části materiálu jsou označeny písmeny A až G. Část A: Makroekonomický rámec a fiskální politika; Část B: Zpráva ke státnímu rozpočtu ČR na rok 2021; Část C: Tabulková část; Část D: Struktura příjmů a výdajů kapitol státního rozpočtu podle druhů a odvětví; Část E: Struktura výdajů vedených v rozpočtovém informačním systému programového financování (EDS/SMVS) podle kapitol státního rozpočtu; Část F: Zpráva o očekávaném vývoji státních finančních aktiv a pasiv; Část G: Rozpočty územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti. - Čj. MF-14 20014/2020/1104-20. - (brožováno)

Ostatní

21555XXIII *Pouze prezenčně*

Historický ústav AV ČR, Academia

Biografický slovník českých zemí.[23. sešit],Hav-Hel

Praha : Historický ústav AV ČR, 2020, VIII, 317 - 471 stran

Biografický slovník poskytuje data o již nežijících osobnostech. Sešit s pořadovým číslem 23 obsahuje životopisy osobností, jejichž jméno začíná písmeny Hav-Hel. Každé heslo je opatřeno standardizovaným záhlavím, životopisem dané osoby a je doplněno o příslušné bibliografické údaje. - Vydání první - ISBN: 80-7277-214-7 (soubor)

Seznam českých periodik pro rok 2021

Acta VŠFS	3-4x ročně
Ad Notam	dvouměsíčník
Agricultural economics	měsíčník
Antitrust	čtvrtletník
Auditor	10x ročně
Bankovníctví	čtrnáctideník
Bulletin advokacie	čtvrtletník
Bulletin Komory daňových poradců	dvouměsíčník
Clo-douane	měsíčník
Computer	čtrnáctideník
Časopis pro právní vědu a praxi	čtvrtletník
Čtenář	měsíčník
Daně a finance	měsíčník
Daně a právo v praxi	čtrnáctideník
Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále	měsíčník
Daňová a hospodářská kartotéka - DHK	čtrnáctideník
Daňový a účetní TIP	čtrnáctideník
Demografie	čtvrtletník
Dokumentační zpravodaj VÚPSV	11x ročně
DPH aktuálně	čtrnáctideník
dTEST	měsíčník
E+M Ekonomie a Management	čtvrtletník
Ekonom	týdeník
Finance a úvěr	dvouměsíčník
Finanční a ekonomické informace	měsíčník
Finanční, daňový a účetní bulletin	čtvrtletník
Fond Shop	čtrnáctideník
Forbes	měsíčník
Fórum sociální politiky	dvouměsíčník
Hospodářské noviny	týdeník
Hrot	týdeník
Chip	měsíčník
Interní auditor	čtvrtletník
Judikatura Evropského soudního dvora	dvouměsíčník
Jurisprudence	dvouměsíčník
Knihovna	2x ročně
Mezinárodní vztahy	čtvrtletník
Moderní obec	měsíčník
Mzdová účetní	měsíčník
Národní pojištění	měsíčník
Obec & finance	5x ročně
Obchodněprávní revue [OR]	měsíčník

Obchodní právo	měsíčník
Odhadce a oceňování majetku	čtvrtletník
Politická ekonomie	8x ročně
Politologický časopis	3x ročně
Práce a mzda	měsíčník
Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]	měsíčník
Právní rádce	měsíčník
Právní rozhledy	čtrnáctideník
Právník	měsíčník
Profi poradenství & finance	měsíčník
Respekt	týdeník
Sbírka právních předpisů hlavního města Prahy	nepravidelně
Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího správního soudu	10x ročně
Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek - výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Strasbourgu	čtvrtletník
Scientia et Societas	čtvrtletník
Senát	čtvrtletník
Soudní inženýrství	čtvrtletník
Soudní judikatura	měsíčník
Soudní rozhledy	měsíčník
Správní právo	8x ročně
Statistika	čtvrtletník
Statistika & my	měsíčník
Stavební právo - Bulletin	čtvrtletník
Trestněprávní revue	měsíčník
Trestní právo	měsíčník
Účetní a daně	měsíčník
Účetnictví	měsíčník
Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí	čtvrtletník
Účetnictví v praxi	měsíčník
Unes - účetnictví neziskového sektoru	měsíčník
Veřejná správa	čtrnáctideník
Veřejné zakázky	dvouměsíčník
Veřejné zakázky v praxi	dvouměsíčník

Seznam zahraničních periodik pro rok 2021

American Economic Journal : Applied Economics	USA	čtvrtletník
American Economic Journal : Economic policy	USA	čtvrtletník
American Economic Journal : Macroeconomics	USA	čtvrtletník
American Economic Journal: Microeconomics	USA	čtvrtletník
The American Economic Review	USA	5x ročně
Der Betrieb	Německo	týdeník
Bulletin for international taxation	Holandsko	měsíčník
CESifo Economic studies	Velká Británie	čtvrtletník
Deutsche Bundesbank - Monatsbericht	Německo	měsíčník
The Economist	Velká Británie	týdeník
Ekonomické rozhľady	Slovensko	čtvrtletník
European financial review	Velká Británie	dvouměsíčník
European taxation : official journal of the Confédération fiscale européenne	Holandsko	měsíčník
Financial Times	Velká Británie	deník
FinanzArchiv	Německo	čtvrtletník
Finanz-Rundschau	Německo	čtrnáctideník
Fiscal studies	Velká Británie	čtvrtletník
Global trade and customs journal	Holandsko	měsíčník
Handelsblatt	Německo	deník
IMF Economic Review	USA	čtvrtletník
International VAT monitor	Holandsko	dvouměsíčník
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik	Německo	dvouměsíčník
The Journal of economic literature	USA	čtvrtletník
The journal of economic perspectives	USA	čtvrtletník
Journal of financial crime	Velká Británie	čtvrtletník
Journal of financial stability	USA	dvouměsíčník
Trend	Slovensko	týdeník
Umsatzsteuer-Rundschau	Německo	čtrnáctideník
WirtschaftsWoche	Německo	týdeník

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>